

บทที่ 1

กรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2300

อยุธยาศรีรามเทพนคร ราชธานีสีทองแห่งเจดีย์ห้าร้อยองค์ มีแม่น้ำกว้างใหญ่ไหลเอื่อยๆราวกับงูหลามล้อมรอบไว้ เหมือนจะปิดกั้นเมืองและป้องกันภัยจากโลกภายนอก

อยุธยาเป็นเช่นเดียวกับสายน้ำ มีการสั่งสมจากอดีตในศตวรรษก่อนๆ มีความลึกกลับ มีกระแสอันตรายของการทรยศหักหลังและความปั่นป่วน

ทุกสิ่งที่ทรงความสำคัญในอยุธยา ทุกสิ่งที่ทรงอำนาจ ตั้งอยู่บนเกาะซึ่งมีน้ำโคลนชุ่มคลักล้อมรอบอยู่ และทุกสิ่งที่อยู่ด้านนอก อยู่ในใต้อำนาจนั้น

ศูนย์กลางของความศักดิ์สิทธิ์ ถึงจะไม่ใช่จุดศูนย์กลางในแง่ภูมิศาสตร์ คือพระบรมมหาราชวัง ซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งอำนาจของราชอาณาจักร ถูกบดบังจากสายตามนุษย์เดินดินด้วยกำแพงสีขาว ขนาบข้างด้วยพระเจดีย์สามองค์ในวัดพระศรีสรรเพชญ์พระอารามหลวง สัญลักษณ์แห่งอำนาจทางจิตฝ่ายสังฆมณฑล

ถนนของพวกแขกมัวร์ ปลุกต้นหมากสองข้างทาง ทอดยาวจากวัดนี้ไปจนถึงหน้าลานซึ่งมีศาสนสถานอีกหนึ่งแห่ง ยิ่งโบราณกว่า และเป็นทีเคารพนับถือมากกว่า คือวัดพระราม บนถนนสายนี้ ในยามที่มีขบวนแห่พิธีทางศาสนา

8 Claire Keefe-Fox

ราษฎรจะคาดหวังได้ว่าหากตนกล้าเงยหน้าขึ้นมอง ก็จะสามารถเห็นองค์เทวราชา ซึ่งปกครองพวกตน ดูราวมังกรทองหรือดอกไม้โกมุทซึ่งลอยอยู่บนผิวน้ำ

รอบๆ เกาะยังมีวัดอื่นๆ มีคฤหาสน์ขุนนางและเรือกสวน

ตลาดน้ำเริ่มในยามรุ่งอรุณและเวลาเย็น เมื่อความร้อนจัดของช่วงบ่าย ค่อยคลายลง

แต่ในช่วงเวลากลางวัน อยุธยานอนหลับไหล โดยไม่ฝันถึงเวลาในอดีต สมัยที่ยังเป็นศูนย์กลางทางการค้าของตะวันออก ในสมัยที่ถนนและคลองเต็มไปด้วยพ่อค้าวานิชทุกชาติทุกภาษา บรรดากุลีแบกหีบห่อบรรจุน้ำของแปลกๆ ใหม่ๆ มาถวายพระมหากษัตริย์ในสมัยนั้น ทอดพระเนตรด้วยความชื่นชม หรือสมัยที่เจ้าประเทศราชมาน้อมเศียรกราบสามจบต่อหน้าพระที่นั่งและถวาย สัตยาบัน

เวลานั้นไม่มีแล้ว

นับตั้งแต่เกิดการจลาจลครั้งใหญ่เมื่อศตวรรษก่อน สยามได้ขับไล่ชาวต่างชาติเกือบทุกคนออกไป สยามปิดประเทศ ไม่ไว้ใจอะไรอีกต่อไป ราชสำนักสยามสนใจแต่ระเบียบพิธีการอันซับซ้อนคร่ำครึ ใส่ใจแต่ขาลือและการ คบคิดกัน

ถึงเขมรจะขัดแย้งกันอยู่ทางทิศตะวันออก และชาวพม่าจะกำลังสะสม อาวุธอยู่ทางทิศตะวันตกและทิศเหนือ หลังจากที่ได้อัฒิซิงเอาล่านาและราชธานี ศรีเชียงใหม่ “กุหลาบดอย” ได้ แต่อยุธยาก็ยังตาบอด ก้นแต่รำลึกถึงความหลัง เมื่อแปดสิบปีก่อน เมื่อกองทัพสยามสามารถขับไล่ชาวฝรั่งเศสผู้ฮังการ ทำให้เหล่าทหารหาญของพระเจ้าแผ่นดินฝรั่งเศสผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ตั้งพระนามพระองค์ เองเป็นสุริยราชา ต้องลงเรือรบติดอาวุธปืนใหญ่ล่าถอยไปด้วยความอับยศอดสู

ในอยุธยาไม่มีชนนารีชาวฝรั่งเศสเหลืออยู่เพียงหยิบมือหนึ่ง ซึ่งยังตั้งต้น ที่จะอยู่ต่อไป ถึงแม้จะถูกเคี่ยวเข็ญรังแกมาเป็นเวลาหลายปี พยายามซ่อมแซม หลังคาโบสถ์เซนต์โจเซฟ และโรงเรียนบ้านเณร ช่วยรักษาพยาบาลคนยากจน

และทำพิธีมิสซาถึงแม้บางวันจะไม่มีผู้ฟัง...

เป็นเวลาเจ็ดปีมาแล้วที่พวกเขาท้อแท้และยอมให้มี “จาริกข้อห้าม” ทำด้วยศิลาตั้งอยู่หน้าโบสถ์ในอยุธยาและที่มะริด จาริกข้อห้ามชาวสยามศึกษาศาสนาอื่น ไม่ว่าจะเป็นศาสนาคริสต์หรืออิสลาม

ทั้งนี้เพราะในอดีตศาสนาเป็นสาเหตุของเภทภัยในสยาม...

ลูกศิษย์ที่มีอยู่ นอกจากเด็กจากครอบครัวชาวคาทอลิกซึ่งมีเหลืออยู่น้อยคน ยังมีบุตรชาวจีนซึ่งเข้ารีตมานานแล้ว สำหรับให้เดินเท้าเปล่าไปเมืองจีนเพื่อนำคำสอนของพระเยซูไปสู่ผู้ยากไร้และผู้ถูกเหยียดหยาม ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่พระเยซูชอติในราชสำนักปักกิ่งไม่อยากจะดวลลงมาสนใจ...

ชาวฝรั่งเศสอื่นๆที่เป็นชาวยุโรป ที่ยังคงอยู่ในกรุงได้แก่ชาวโปรตุเกส ซึ่งตั้งถิ่นฐานในสยามมาหลายศตวรรษแล้ว และคนเกือบลี้มไปแล้วว่าพวกนี้ไม่ใช่ชาวสยาม มีพ่อค้าชาวฮอลันดาประมาณหกคนซึ่งยังคงซื้อพริกไทยจากปัตตานี การอยู่โดดเดี่ยวทำให้พวกเขามีจิตใจท้อเหี่ยว และยังมีชาวอังกฤษเป็นจำนวนเท่าๆกันซึ่งไม่สามารถไปทำมาหากินได้ที่มัทราสและบอมเบย์

คนเชื้อชาติอื่นๆในอยุธยาได้แก่ชาวลาว เขมัมัวร์ เขกเปอร์เซีย ชาวจีนฮั่น อาศัยอยู่ในย่านที่ถูกกำหนดไว้นอกเกาะเป็นเวลากว่าศตวรรษมาแล้ว ได้ปะปนไปกับสังคมสยามจนไม่มีใครถือว่าเป็นชาวต่างชาติอีกต่อไป...

และยังมีคนตระกูลฟอลคอน...

คนพวกนี้เป็นชาวต่างชาติเฉยๆ

พวกเขาไม่ได้เป็นชาวกรีกอย่างเมอซีเยอร์ฟอลคอนผู้เป็นบรรพบุรุษที่มาตั้งรกรากคนแรกในสยาม ไม่ใช่ชาวโปรตุเกสแท้ ไม่ใช่ชาวจีนฮั่นซึ่งเคยมาขอเป็นพันธมิตรด้วย แน่หนอน ไม่มีใครเห็นว่าพวกเขาเป็นชาวสยาม พวกเขาแยกอยู่ต่างหาก ทุกคนเคารพในความมั่งคั่ง และกลัวคนตระกูลนี้อาจเกิดนี้กอยากช่องสุ่มผู้คนและหาอำนาจใส่ตน ดังที่เคยเป็นสาเหตุของการตักอับของตระกูลนี้ในศตวรรษก่อน

ที่พำนักของพวกเขาเป็นหมู่ตึกที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก ตั้งอยู่ไกลจากย่านของชาวคริสต์ อยู่ติดกับคลังสินค้า ฝั่งตรงข้ามกับพระบรมมหาราชวัง คนพวกนี้ไปโบสถ์เซนต์พอลเป็นประจำ เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนฝรั่งเศส ผู้ชายในตระกูลจะสมรสกับหญิงสาวที่เลือกจากตระกูลชาวโปรตุเกสในสยาม เมื่อทำพิธีเสร็จแล้วก็พากันหายไปหลังกำแพงไม้ไผ่สูง รวากับไม่ต้องการให้ผู้อื่นต้องทนดูตราบาปที่ดวงชะตาประทับบนนามสกุลของตน

พวกเขาสุขภาพ เหนื่อย และขี้ม่งวด น้อยครั้งจะแสดงให้เห็นความขมขื่นที่ได้รับตกทอดจากอดีต อาจจะมีก็แต่บาทหลวงเลอ บง ซึ่งเป็นผู้รับสารภาพบาปของเมอซีเยอร์กงสตองแตง เป็นหลานปู่ของเมอซีเยอร์กงสตองซ์ผู้มีชื่อเสียงน่าเกรงขาม บาทหลวงผู้นี้คงเป็นผู้เดียวที่รู้ซึ่งถึงความรู้สึกนึกคิดของคนในครอบครัวซึ่งแตกต่างจากสาวคนอื่นๆ และรู้ถึงความรู้สึกยึดอัดและความเบื่อหน่ายของฉนวน ทายาทที่มีอายุน้อยที่สุด

ฉนวนบอกกับตัวเองอย่างโกรธๆว่า ราชธานีแห่งนี้ไม่ได้ดูเหมือนเมืองที่ตายไปแล้ว แต่เพราะหยุดชีวิตไว้ต่างหาก

ไม่มีอะไรเลย ทั้งสองฝั่งแม่น้ำใหญ่สีแดงแห่งนี้ไม่เคยมีอะไรเกิดขึ้น

เขาอายุเกือบยี่สิบปีแล้ว แต่อายุของเขาจำกัดอยู่แค่เรือสำเภาจีนซึ่งมีมาน้อยลำ หีบห่อผ้าไหมที่ต้องเปิดออกและลงทะเลเวียนในสมุดของบิดา นานๆครั้ง มีมิชชันนารีฝรั่งเศสคนใหม่เดินทางมาจากพอนดิเชอร์รีและมะละกาเพื่อแทนคนเก่าซึ่งป่วยตายไป เป็นการแก้ความจำเจ

เมืองซึ่งคนเก่าแก่เคยเล่าขานถึงกลายเป็นอะไรไป มหานครซึ่งเคยเต็มไปด้วยพ่อค้าวานิชจากยุโรป ผู้หมยมันว่าจะได้กอบโกยเงินทองและก่อสร้างคฤหาสน์ชาวสะอ้านเทียมเทียบได้กับปราสาทของเจ้านายแห่งกรุงปารีสหรือกรุงลิสบอน

เขารู้คำตอบดี เพราะบิดาของเขาเคยพูดซ้ำซากเป็นพันครั้ง

สาเหตุที่ราชอาณาจักรแห่งนี้ปิดตัวลง เกิดจากบรรพบุรุษของพวกเขาเอง

คือเมอซีเยอร์กงสตองซ์

เมอซีเยอร์กงสตองซ์เคยพยายามขายสยามให้แก่ชาติฝรั่งเศส และถูกพระเพทราชาสั่งประหาร เมื่อเกิดกบฏในวังและกองทัพฝรั่งเศสเข้ายึดเมืองบางกอก

เดี๋ยวนี้พระเจ้าแผ่นดินสยามไม่ทรงไว้พระราชหฤทัยในสิ่งที่มาจากยุโรป ตระกูลฟอลคอนก็ไม่ได้ได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยเช่นกัน

พวกเขายังคงทำการค้าต่อไปได้ เมอซีเยอร์กงสตองแตงยังได้รับแต่งตั้งเป็นขุนนาง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบชาวคริสต์ในสยาม ที่จริงเป็นการย่ำให้เห็นว่าตระกูลนี้ยังอยู่ใต้พระราชอำนาจ

ฉวนคิดด้วยความเดือดดาล ชีวิตของเขาเองก็ถูกจำกัดในทุกทาง ประเพณีประจำตระกูลกักขังเขาไว้แน่นหนา รวากับกฎระเบียบในราชสำนัก

พวกเขาต้องระวังชาวฮอลันดา ชาวฝรั่งเศสคนอื่นๆที่ไม่ใช่แขกบวช โดยเฉพาะชาวอังกฤษ

พวกเขาทุ่มเทศนให้กับการค้าขายเหมือนเป็นพระเจ้า เหยียดหยามชาวโปรตุเกส ถึงแม้จะแต่งงานกับลูกสาวของคนชาตินี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องระวังไม่ให้คนในราชสำนักคิดว่าพวกเขากำลังสะสมอิทธิพล

โดยเหตุนี้ จึงเป็นไปได้ที่ฉวนจะผูกมิตรกับขุนนางหนุ่มๆชาวสยามซึ่งเขาเห็นนุ่งเรือลำยาวมีผีพายแปดถึงสิบคน และบางครั้งเมื่อเขายังโเอ้อยืนมองอยู่ที่ระเบียงด้วยความอิจฉา ก็จะถูกเรียกให้เข้าบ้านโดยไว

เขาจึงปกปิดการพบปะกับนายสินทหารมหาดเล็กอยู่เป็นนาน เขาออกกับบิดาเป็นเชิงแก้ตัวในกาลต่อมามีที่จริงสินไม่ใช่บุตรขุนนาง แต่เป็นลูกครึ่งจีนซึ่งได้รับการชุบเลี้ยง...ที่แรกเขาไม่รู้ว่าสินเป็นใคร วันหนึ่ง ขณะที่ฉวนกำลังอาบน้ำอยู่ในแม่น้ำ สินตะโกนจากเรือของเขาให้ระวังระเซ่ที่กำลังว่ายเข้ามาใกล้ เห็นแต่จมูกปริมน้ำ และยังพุ่งหอกช่วยไล่เจ้าสัตว์ร้าย

ฉวนขอบคุณผู้ที่ช่วยชีวิตเขา เมื่อขึ้นมานั่งหอบหายใจบนเรือ สินไม่ได้

12 Claire Keefe-Fox

พูดถึงครอบครัวที่อุปการะเขา และฉนวนก็ไม่ได้พูดถึงเมอซีเยอร์กังสทองแดง
เมื่อเขาทั้งสองได้พบกันอีกครั้งหนึ่ง ก็พูดกันถึงแต่เรื่องที่หนุ่มๆสนใจ
เรื่องอนาคต เรื่องผู้หญิง เรื่องภัยสงครามจากพม่าที่คุกคามอยู่ชายแดนด้าน
ตะวันตก

เขาทำผิดอะไรในการพูดคุยกับคนหนุ่มรุ่นเดียวกัน ยิ่งกว่านั้นเขายังเป็น
หนี้ชีวิตสินด้วย ทหารทุกคนไม่ใช่คนกักขฬะโง่งม และชาวสยามทุกคนไม่ได้
เกลียดชังชาวฝรั่ง

ผิดด้วยหรือถ้าเขาจะเป็นห่วงเป็นใยกับความสงบสุขในราชอาณาจักร และ
ต้องการปกป้องราชอาณาจักรนี้ซึ่งตระกูลของเขาได้อาศัยอยู่มากว่าศตวรรษแล้ว
ใช่ เวลานี้เขายอมรับว่า สิ่งที่เขาใฝ่ฝันถึงยิ่งกว่าอบเชยและหีบพริกไทย
คือการเป็นทหาร

เมอซีเยอร์กังสทองแดงตะลึง

เรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร เขาได้พยายามอย่างที่สุดแล้วที่จะปกป้อง
บุตรชายจากความทะเลาะทะเลาะ เขาพยายามเตือนบุตรให้สำนึกถึงสภาพความ
เป็นจริงอยู่เสมอ แต่บัดนี้ ลูกครึ่งจีนคนนั้น คนในอุปการะของเจ้าพระยาจักรี
สมุหนายก เพิ่งทำให้ทุกอย่างพังทลายลง เขาต้องหว่านล้อมให้เหตุผลกับลูก
แต่จะทำได้อย่างไร

“ลืมเสียเถอะ” เขาพร่ำพูด “พอไม่ยากไต่ยีนแก่พูดถึงกองทัพอีก เป็น
ไปไม่ได้ ถึงแม้กองทัพสยามจะยอมรับแก่เป็นนายทหาร แต่นี้ก็ดูสิ แกจะยอมรับ
ใช้ชัษตรีย์ที่สืบเชื้อสายมาจากหลวงสรศักดิ์ที่เคยฆ่าคุณปู่ทวดของแกกับมือ
และกักขังคุณย่าทวดเป็นเวลาเกือบยี่สิบปี เพราะท่านไม่ยอมเป็นเมียเขาได้อย่างไร
แกไม่รู้หรือว่าเขาได้สมญานามว่าพระเจ้าเสือ เพราะโหดเหี้ยมนักหนา เชื่อพ่อ
เถอะ อย่าไปพบกับเจ้าสินนั่นอีกเลย คิดถึงกิจการของเราดีกว่า แกไม่ต้อง
จงรักภักดีต่อสยามหรือภักดีแต่กับตระกูลของเราอีกพอ”

แต่ฉนวนก็ยังไม่พบกับสินทุกเย็น พวกเขาไปพบกันเป็นประจำในโรงเหล้า ซึ่งไม่เคยมีชาวฝรั่งไปที่นั่น เขาเล่าให้สินฟังถึงปฏิภิกิริยาของบิดาอย่างเคืองใจ

แต่เขาก็ต้องแปลกใจ เพราะหนุ่มลูกครึ่งพูดอย่างเอาการเอางานว่า “พ่อของเจ้าพูดถูกแล้ว ไม่มีฝรั่งคนไหนจะรับราชการทหารได้หรอก ยิ่งเป็นเจ้า ยิ่งไม่ได้ใหญ่ ฉนวน เจ้าเป็นเหลนของเมอซีเยอร์กงสตองซันนะ”

ฉนวนแหม่ปาก รู้สึกขายหน้า อดีตเรื่องนี้ก็แล้ว ที่คนชอบพูดใส่หน้าเขา เพื่อนที่เขาได้รู้จักโดยบังเอิญผู้ที่ไม่รู้หรือว่าฉนวนได้ยินจนเมื่อเหลือทนแล้ว เขาจะไม่วันหนึ่งหันชื่อพวกนี้หรือไร

ฉนวนเบ้หน้า นึกลำดับชื่ออยู่ในใจ พระเพทราชา ผู้แย่งราชบัลลังก์ หลวงสรศักดิ์หรือพระเจ้าเสือ ราชบุตรบุญธรรมผู้สืบราชสมบัติ ซึ่งริษยาและเกลียดชัง เมอซีเยอร์กงสตองซันมากจนลากเขาไปลานประหารด้วยตนเอง

มารี ย่าทวดของเขา ทาสผู้นำสารของหลวงสรศักดิ์ ใครๆ ก็พูดกันว่า ท่านเป็นคนเจ้าโทโส แม่สามียังต้องเกรง

คนเดียวที่เขาสนใจคือเมอซีเยอร์กงสตองซันเท่านั้น แต่ไม่มีใครอยากพูดถึงคนคนนี้ ราวกับว่าแค่พูดถึงก็จะทำให้ครอบครัวต้องประสบเภทภัย

“เราไม่อยากพูดถึงออกญาวิไชเยนทร์” สินพูดอย่างตริกตรอง เรียกบรรพบุรุษของฉนวนโดยราชทินนาม “เพราะเรารู้สึกว่าเราฆ่าคนผิด ไซ้แล้ว เมอซีเยอร์กงสตองซันคิดถูกที่นำเอาทหารต่างชาติเข้ามาป้องกันราชอาณาจักร เพราะเราทำกันเองไม่เป็น ถ้าเขายังมีอำนาจอยู่ในยุคนี้ พวกพม่าคงไม่กล้ามาปิดล้อมเมืองมะริดอย่างเดี๋ยวนี้ดอก เขาคงทำให้พวกนั้นยำเกรงเรา เขาคือชาวสยามที่แท้จริง แต่เราไม่ยอมเชื่อว่าฝรั่งจะหวังดีกับราชอาณาจักรของเราได้จริง

“ดูสิ เรายังใช้อาวุธเดิมๆ เหมือนเมื่อร้อยปีก่อน หรือเก่ากว่านั้น ยังใช้อาวุธแบบภาพสลักในวัดที่สร้างขึ้นก่อนที่มนุษย์จะจดจำได้ เชื่อฉันเถอะ ศัตรูของเราเปิดประเทศออกมารับประเทศที่มีความก้าวหน้า และได้อาวุธปืนที่มีพละานุภาพ ได้ปืนใหญ่นำหนักเบา ในขณะที่เราพยายามขบไล่พวกนั้นด้วยธนู

และลูกศร น่าอึดอัดใจนัก...

“แต่เอาเถอะ” ลินเขย่าบ่าเพื่อน “เจ้าคงจะขายผ้าใหม่กับเครื่องเทศให้กับผู้ที่รุกรานเราได้ คงจะหาตำแหน่งกู่ลีในคลังสินค้าให้ข้าได้นะ...”

เขาเสริมเมื่อเห็นฉนวนทำหน้าที่เครียด “คนเราต้องรู้จักยอมรับชะตาชีวิตของตนเอง และดวงชะตาก็เป็นผลกรรมที่เกิดจากการกระทำของบรรพบุรุษ ข้าเคยเล่าให้เจ้าฟังหรือยังว่าทำไมจึงได้รับการอุปการะจากเจ้าพระยาจักรี

“แม่ของข้าท้อใจที่มีลูกเพิ่มมาอีกหนึ่งคน พ่อของข้ามีหนี้สินล้นพ้นตัว... แก่เป็นนายบ่อน ข้าเชื่อว่าแกคงใช้เวลาเล่นการพนันพอกับลูกค้า แม่เอาเงินใส่ในเปลของข้า ตั้งใจจะให้ลูกกัดข้าให้ตาย เพราะแม่ลงมือฆ่าตัวเองไม่ลง แม่เอาเปลที่ข้านอนไปวางทิ้งไว้ในตลาด งูนั้นขดตัวรอบตัวข้าแล้วกลับไป เหมือนตั้งใจจะปกป้องข้า พวกพ่อค้ามาเห็นเรานอนหลับอย่างสบายใจทั้งคนทั้งงู

“ข้ากลายเป็นคนที่พญานาคคุ้มครอง ภริยาเจ้าพระยาจักรีได้ยินคนพูดถึงข้า... จึงบอกกับสามี ซึ่งเห็นว่าผู้ที่พญานาคปกป้องจะได้กลายเป็นผู้ปกป้องบ้านเมือง...นี่คือชะตากรรมของข้า ไม่ใช่ของเจ้า ข้าน่าจะอิจฉาเจ้ามากกว่า...”

“เจ้ามาจากตระกูลเศรษฐี บรรดาหญิงสาวชาวโปรตุเกสอยากแต่งงานกับเจ้า เจ้าไม่จำเป็นต้องเสาะแสวงหาชื่อเสียงและความร่ำรวยด้วยการทำสงครามอย่างข้า

“ข้ามีหวังถูกฆ่าที่เขมรหรือถูกพม่าฆ่าตายก่อนที่จะได้กลายเป็นขุนพลผู้มั่งคั่ง”

ฉนวนยกไหล่

แน่ละ ครอบครัวของเขาร่ำรวย นับตั้งแต่มารียาทวดของเขา ซึ่งเป็นลูกครึ่งญี่ปุ่นและเป็นภริยาของเมอซีเยอร์กงสตองซ์ ได้รับการไถ่ตัวจากการเป็นทาส ทรัพย์สินสมบัติมหาศาลของตระกูลได้รับกลับคืนมา แต่ความขมขื่นเกลียดชังของมาริกกลายเป็นแอกหนักอึ้งที่ครอบครัวของเขาต้องแบกในเวลาต่อมา ในเย็นวันนั้นยิ่งหนักมาก

เขาอิจฉาสิน ซึ่งทำให้เขาได้เห็นการใช้ชีวิตที่ไม่ได้ถูกกำหนดล่วงหน้า อาจเกิดเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เหมือนในนิทานหรือนวนิยายซึ่งพวกบาทหลวงสั่งห้ามอ่านเรื่องมารดาของสินที่อยากฆ่าลูก ทำให้ชีวิตเด็กยากจนอย่างสินเกิดมีโชคโดยไม่คาดฝัน เจ้าพระยาจักรีช่วยส่งเสริมให้เด็กผู้นี้ได้รับการศึกษาเยี่ยงลูกผู้ลากมากดีต่างๆที่เป็นเด็กลูกครึ่ง เมื่ออายุได้สิบปี ก็นำเข้าถวายตัวเป็นมหาดเล็ก ก่อนจะบวชเณรที่วัดโกษาવાคณ์ บัดนี้ เมื่อเขาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวครบถ้วน อาชีพทหาร เกียรติยศ ความมั่งคั่ง และอิสตรีก็จะตามมา

แต่เขาเล่า จะมีอนาคตเป็นอย่างไร

คงได้คู่นั้นเป็นหญิงโปรตุเกส อาจจะสวย แต่รวยแน่ๆ แล้วก็ทำการค้าผ้าไหม ดิบก และเครื่องเทศ

ฉนวนเดินหองยๆออกไปจากโรงเหล้า ได้ข่าวว่ามีเรือฝรั่งเศสเข้ามาเมื่อน้ำขึ้น ในเมื่อเขาไม่อาจช่วยบ้านเมืองได้ ก็ไปแก้หีบห่อสินค้าดีกว่า

“อ้อ นี่ไง เจ้าลูกช่างฝันของกระผม ที่คิดแต่จะไปปรบรากับพม่าหรือบรรเลงเพลงดาบต่อหน้าพระที่นั่ง” บิดาของเขาฟ้องเมอซีเยอร์เดอ แกร์แอร์เว บาทหลวงมิชชันนารีข้างบ้านที่มารับจดหมายจากปารีส ซึ่งส่งมาพร้อมกับสินค้า

“เอาละ ถ้าแกอยากรับใช้ราชสำนัก ก็มาช่วยพ่อแก้ห่อหีบเพลงจะดีกว่า สภาพมันทรูดโทรมนักจากการเดินทาง พ่อได้ยินมาว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะได้สดับเสียงเพลงอยู่”

ฉนวนแกะฟางที่ห่อหีบเพลงออก ใช้ผ้าเช็ดทองแดงที่ขึ้นสนิมระหว่างการเดินเรือมาจากฝรั่งเศส เมอซีเยอร์เดอ แกร์แอร์เวหนึ่งลงใกล้ๆ ในขณะที่ฉนวนใช้แปรงขัดฝุ่นบนเสื้อผ้าตุ๊กตากลตัวหนึ่ง เป็นมีอกลองสวมหมวกมีสามชาย ค่อนข้างนูนบี้

“ไหนดลองเล่นหน่อยซิ ไฉนนักดนตรีตัวนี้...อา...” บาทหลวงยินดีเมื่อได้ยินเสียงดนตรีแหลมสูง

“เป็นของสำหรับทูลเกล้าถวายที่งามมาก” ท่านพูดขึ้นในที่สุด

เมอซีเยอร์กงสตองแต่งงยหน้าขึ้นจากสมุดทะเลเบียน แล้วเบ้าปาก

“จะว่าอย่างนั้นก็ได้ขอรับ แต่เทียบกันไม่ได้เลยกับเครื่องราชบรรณาการที่ส่งมาจากฝรั่งเศสในสมัยก่อน ยาของกรมพระรายนายให้ฟังว่า มีลูกโลกประดับเพชรพลอย มีรูปสลักหินอ่อนที่ยังประดับอยู่ที่พระราชวังละโว้ แต่ถ้ามันพอจะทำให้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกิดมีพระประสงค์ที่จะเริ่มทำการค้าขายอย่างจริงจังกับปารีสก็จะเป็ผลดีกับกิจการของเรา แต่เราจะไปหวังอะไรมาจากชาวสยาม พวกเขาเห็นว่าประเทศของตัวเองเป็นหนึ่งเดียวในโลก เมื่อร้อยปีก่อน การทำการค้าเป็นอาชีพที่ดี...”

“เป็นมิชชันนารีก็ดีด้วย” เมอซีเยอร์เดอ แกร์แอร์เว เสริม “พวกบาทหลวงเข้าออกในพระราชวังได้ นำโอสถและพระวาจาคักดีสิทธิ์ไปกราบบังคมทูลต่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าให้สร้างโบสถ์และโรงเรียนสอนศาสนาให้เรา แต่พวกเรา...เดี๋ยวนี้เราได้แต่ทำมิสซาให้ชาวโปรตุเกสและคนเข้ารีตบางคน รักษาพยาบาลคนยากไร้ แต่ว่า มีข่าวเล่าลือว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอาจจะตั้งพระราชประสงค์ในทางสว่างของพวกเรา เพราะได้ข่าวว่ากำลังประชวรหนัก ถึงแม้ว่าเราจะถวายการรักษาให้หายไม่ได้ อย่างน้อยเราก็อาจนำพระองค์ไปสู่ความศรัทธาได้ก่อนเสด็จสวรรคต”

ผู้เป็นพ่อค้าเหลียวไปมองรอบตัวอย่างระแວดระวังก่อนพยักหน้ารับเรื่องของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นเรื่องลับ แม้แต่จะเอ่ยถึงพระพลานามัยก็ยังไม่ได้

“จริง มีคนพูดว่าพระองค์กำลังประชวร แล้วก็ยังบอกว่าพระโอรสทั้งหลายกำลังแก่งแย่งกันขึ้นครองราชย์ ตั้งแต่มีรับสั่งให้สำเร็จโทษพระราชโอรสองค์โต”

บาทหลวงทำเครื่องหมายกางเขน “พระเยซูเจ้าทรงโปรด...ถึงกับสำเร็จโทษพระราชโอรสเสี้ยวหรือ พ่อไม่ยกทราบ...ชาวเมืองนี้ป่าเถื่อนเหลือรับจริงๆ”

“เรื่องเกิดเมื่อสองปีมาแล้ว ก่อนที่ท่านจะมาสยามขอรับ มีคนพูดว่า พระ

อนุชาองค์โตองค์หนึ่งของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์เป็นคนกุเรื่อง กล่าวหาว่าท่านเป็น
ซู้กับพระสนมเอก เราไม่มีทางรู้ความจริง แล้วก็จะมีประโยชน์อะไร นี่ไม่ใช่
ครั้งแรกที่พระเจ้าแผ่นดินในอินเดียตะวันตกส่งข้าคนในครอบครัวนี้ะ เอ้อ...
สำหรับเราไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง...อย่างน้อยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ยังมีพระ
โอรสที่อยากสืบราชสมบัติ...ยังทรงโชคดีกว่าผม”

เขาหันหน้ากลับไปดูสมุดตะเบียน ทำหน้าแบ่

เมอซีเยอร์เดอ แกร์แอร์เวนี่กแปลกใจที่เห็นฉนวนมองบิดาอย่างเหลืออด

“น่า” ท่านพูดเบาๆ “อย่าโกรธไปเลย พ่อเธอเขาเพียงแต่...เป็นห่วงเธอ
และลืมนึกว่าคนอายุยี่สิบนั้นจะเป็นอย่างไร”

ทุกคนเงยไป

“พ่อเองก็เหมือนกัน เคยคิดฝันอยากเป็นนายทหาร แต่ครอบครัวของพ่อ
ไม่ร่ำรวยพอที่จะซื้อสิทธิบัตรนายทหาร แต่สิ่งที่กองทัพขาดไป พระเยซูเจ้ากลับ
ได้ไปแทน พ่อคงเป็นทหารที่ไม่ได้เรื่องแน่ๆ...”

ท่านแอนหลังพิงพนักเก้าอี้ แล้วเงยหน้าขึ้น เหม่อมมองเลขาโต๊ะเรือริมน้ำของ
กรุงศรีอยุธยาออกไปแสนไกล

“พ่อติดใจเครื่องแบบทหาร เครื่องแบบทหารฝรั่งเศสนะดูดีกว่าผ้าถุงของ
ชาวสยามมากนัก เธอน่าจะได้เห็นเสื้อนอกสีน้ำเงินของฝรั่งเศส กางเกงชาว
สวมหมวกพับสามแฉกปักขนนก...น้องชายคนสุดท้ายของพ่อกำลังจะได้เป็นนาย
ทหาร แม่เล่ามาในจดหมายฉบับที่แล้วว่าเขามีพู่กันหัวเป็นเศษขี้ผึ้งมีอำนาจ และ
สัญญาว่าจะหาสิทธิบัตรให้ในกองทหารราชองครักษ์”

ท่านหัวเราะเขินๆ

“เกือบลืมนึกไป ที่พ่อเกิดคิดอยากเป็นอะไรแบบนี้ เป็นเพราะอยากเอาใจ
ญาติสาวสวยคนหนึ่ง แน่ละ ไม่มีใครคิดว่าจะต้องไปทำสงคราม และเลื้อยสวยๆ
แบบนี้อาจถูกกระสุนปืนใหญ่ฉีกขาดกระจุยได้”

ฉนวนโต้เสียงหัวน “ท่านครับ ผมไม่ได้อยากเอาใจใครเลย จริงอย่างนี้

ท่านว่า เครื่องแบบทหารสยามไม่น่าชม แต่ที่ผมอยากทำคือปกป้องราชอาณาจักร
นี้จากการรุกรานของพม่า”

บาทหลวงมิชชันนารีวางมือบนท่อนแขนของเขา “แน่นอน แต่ในเมื่อ
ไม่มีวันที่ใครจะรับเธอเข้าเป็นทหารในกองทัพสยาม อย่างน้อยเธอก็ไม่ควรโกรธ
พ่อของเธอที่ทำอะไรไม่ได้ ใช่ พ่อรู้ว่าอนาคตของเธอดูมืดมนในยามนี้ แต่ดู
จอร์จสิ อนาคตของเขายังไม่น่าเศร้ากว่าหรือ”

จอร์จ นี่ก็เป็นภาระหนักที่เขาต้องแบกอีกเหมือนกัน

พี่ชายคนโตของเขาเป็นลูกรักของครอบครัว ต้องทนทุกข์ทรมานเพราะ
ขาพิการมาตั้งแต่เด็ก ทุกครั้งที่เขายกขาขึ้นจากเตียงเพื่อวางบนเก้าอี้หามมีล้อ
หรือนั่งคานหาม เขาจะอดตรงออกมาไม่ได้

ความพิการไม่ได้เป็นอุปสรรคไม่ให้จอร์จสนใจในการค้าขาย ที่จริง
เขารู้ราคาดีบุกและผ้าไหมดีกว่าผู้เป็นบิดาเสียอีก แต่ชีวิตของเขาจำกัดอยู่แค่
เคาน์เตอร์ บ่อยครั้งผมรู้สึกผิดที่ปล่อยให้พี่ชายไว้ในยามเย็น ให้นอนคลุมผ้า
ปิดขาพิการ มีมารีกับโรซาน้องสาวอยู่เป็นเพื่อน ส่วนตัวเขาเองออกไปโรงเหล้า
เพื่อพบกับลิน

เพื่อเป็นการแก้ตัวและเพื่อปลอบใจจอร์จ เมื่อผมวนกลับมา จะเล่าให้
พี่ชายฟังอย่างละเอียดถึงสิ่งที่เขาได้เห็นในโรงเหล้า คำพูดของลินทุกคำ ขำ
เล่าลือจากในวัง ขำใหม่ๆที่นำวิตกเรื่องการชุมนุมของกองทัพพม่าที่มะริดและ
ตะนาวศรี

“ที่โรงเหล้ามีผู้หญิงขายตัวด้วย” เขาเล่าในเย็นวันหนึ่ง “บางคนก็ดูสวย
แต่ฉันไม่กล้ามองตรงๆพี่ก็รู้ พอฉันถามลินว่าเขาสนใจไหม เขาทำท่าแปลกใจ
เล่าให้ฟังว่าที่บ้านวิรัช ลูกเจ้าพระยาจักรีผู้อุปการะเขา มีนางทาสไว้คอยบำเรอ
สวยกว่า สะอาดสะอ้านกว่าผู้หญิงโรงเหล้าที่ใครๆก็ซื้อได้”

สองพี่น้องนั่งรำพึงอยู่ครู่หนึ่ง

“แต่วิรัชแต่งงานแล้วไม่ใช่หรือ” จอร์จถามในที่สุด

“นั่นสิ ฉันก็แปลกใจอยู่ สิบก็แปลกใจที่เราไม่มีบ้าง ในเมื่อเราออก
จ้าวราย”

จอร์จทำหน้าที่ มองของตัวเอง

“ฮือ ฉันก็น่าจะมีบ้างนะ เพราะถึงเราจะรวยสักแค่ไหน ก็คงไม่มีใครหา
เมียให้ฉันได้นอกจากนางทาส เออ พ่อบอกว่าจะรีบให้เธอแต่งงาน พี่ได้ยิน
แกพูดกับท่านสังฆราชบริโก”

ฉนวนหุผึ่ง “แล้วไง”

“ท่านสังฆราชพูดถึงผู้หญิงสเปนคนหนึ่งที่มีมะนิลา ซึ่งรู้จักกับพี่สาวของ
ท่านที่เป็นแม่ชื้ออยู่สำนักซีพระกรุณา ท่านบอกว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องไปหา
ผู้หญิงนอกราชอาณาจักรนี้ เพราะที่นี่มีผู้หญิงน้อยเสียจนเราจะต้องลงเอยด้วย
การแต่งงานกับญาติของตัวเอง ท่านบอกว่าที่ฉันป่วยก็เพราะเหตุนี้”

จอร์จชันคอกขึ้นเล็กน้อย เปล่งเสียงก้องแบบสังฆราชชาวฝรั่งเศส “สิ่ง
ที่เราไม่ทำกับม้า ทำไมถึงจะทำกับคนเล่า เมอซีเยอร์กงสตองแตง” เขาทิ้งตัว
ลง หัวเราะจนแทบจุก

“นี่เป็นครั้งแรกที่มีคนเปรียบฉันเป็นม้าพ่อพันธุ์”

ฉนวนยกไหล่

“มะนิลารี ถ้าฉันก็ยังเหลือเวลาอีกหน่อยก่อนจะต้องแต่งงาน...ต้องรีบ
ตัดวาง เพื่อสินจะเสนอนางทาสของวีริชให้ฉัน...”

แต่ไม่มีการเสนอเช่นนั้น

ดูเหมือนว่าสินต้องการปกปิดมิตรภาพระหว่างเขากับชาวฝรั่งเศส

เขาเลิกพูดถึงผู้หญิง เอาใจใส่แต่กับความเคลื่อนไหวในวัง มีข่าวที่น่าวิตก
ยิ่งขึ้นทุกทีจากทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือว่าพม่ายึดเมืองทวายได้

“พวกพม่ายกได้เมืองนี้มานานแล้ว” ลินกระซิบเล่า “พวกมันรู้ว่าเมือง
ทวายจะร่วงหล่นลงสู่อุ้งมือได้ง่ายๆเหมือนผลไม้ที่สุกงอม เพียงแต่ต้องหาข้ออ้าง

แล้วสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็...” เขาลดเสียงลง ไม่ให้ใครได้ยินการวิพากษ์วิจารณ์พระเจ้าแผ่นดิน “...สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงเปิดโอกาสให้มัน

“สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับดอกไม้เงินดอกไม้ทองจากเจ้าหญิงตองจากษัตริย์มอญซึ่งขึ้นต่อพระเจ้าอลองพญาษัตริย์พม่า

“พระองค์ทรงพระโสมนัสที่ได้แกลังอริราชศัตรู แต่ไม่ได้ทรงตระหนักเลยว่าพวกมันจะแก้แค้นเอาได้ นี่คือนิยาม พระองค์ไม่เคยมองการณ์ไกลไปกว่าช่วงเวลาสำราญในปัจจุบัน...”

พวกพม่าเดินทัพเข้ามา คุณคามมาถึงมะริดและตะนาวศรี กำลังทหารในพื้นที่ด้านรับอย่างยากลำบาก และเรียกร้องขอกำลังหนุน

“แต่ทางเมืองหลวงไม่ได้ส่งอะไรไปให้พวกเขาเลย” ลินโกธรเป็นพื้นเป็นไฟ “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ทรงตัดสินพระราชหฤทัยทำอะไร เพราะไม่ทรงอยู่ในสภาพที่จะทำอะไรได้ พวกขุนนางก็แตกแยกเป็นก๊กเป็นเหล่า มุ่งแต่จะผลัดดันผู้มีสิทธิ์สืบราชสันตติวงศ์สองพระองค์ จนไม่ได้สนใจกับอนาคตของประเทศ

“เจ้าฟ้าชายพระองค์ไหนจะเป็นกษัตริย์ได้ดีกว่ากัน ข้าก็ไม่วู้ ข้าเป็นทหารไม่ใช่โหร

“กล่าวกันว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเจ้าฟ้าอุทุมพร แต่พวกที่ฝักใฝ่เจ้าฟ้าเอกทัศเห็นว่าพระองค์ทรงพระปรีชาญาณมากกว่า ก็อาจจะจริง เพราะทรงเป็นคนวางแผนโค่นเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์สำเร็จ

“เท่าที่ข้าวู้ ไม่มีเจ้าฟ้าพระองค์ไหนเป็นนักรบ อีกอย่างหนึ่ง ในวังก็ไม่มีนักรบคนไหนที่ฟังข้า

“ข้าเคยคุยกับเจ้าพนักงานพระคลัง เคยอ้อนวอนขอให้ส่งข้าไปตีตลบหลังกองทัพพม่า แต่ก็ไร้ผล เขาไม่ต้องการให้เราไปต่อสู้กับพม่า เพราะจะทำให้ราษฎรตระหนกตกใจ

“ที่ในวัง เป็นยุคสมัยของคนบ้าและโหรหลวง เจ้าฟ้าหญิงบางพระองค์ชักไยอยู่เบื้องหลังเสนาบดีเก่งราวกับเป็นนักเชิดหุ่น...”

“เจ้ารู้ใหม่ว่า กรมหมื่นเทพพิพิธ พระเชษฐาต่างพระมารดาของเจ้าฟ้า ทั้งสองทรงกล่าวหาว่าข้าแก่ลั้งให้ชาวบ้านหวาดผวา เพื่อจะได้ซื้อข้าวจากพ่อค้า ชาวจีนไปกักตุนไว้ เพราะข้ามันเป็นแค่อี้อู่อูกครั้งเงิน จึงคิดแต่จะหาช่องทางให้ คนเชื้อชาติเดียวกันร่ำรวย”

เขาถอนใจยาว

“ไม่มีใครเลย ไม่มีใครเลยที่นี่ ที่จะตระหนักถึงอันตรายที่จะมาถึงเรา ดู รอบๆสิ”

โรงเหล้านั้นมีลูกค้าเต็มเช่นเคย ชาวสยามเต็มเหล้าพลางหัวเราะพลาง พวกโสเภณีกระเซะตัวเบียดลูกค้า หลอกล่อให้สั่งกะแซ่เพิ่ม

แทบจะไม่มีใครพูดถึงเมืองที่เสียไปแล้ว และที่กำลังจะเสียอีก การ สนั่นหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องการชนไก่ การพนันแข่งเรือยาวขนาดยี่สิบฝีพาย โดยมีธงทองพระราชทานเป็นรางวัล

“ที่นี่นะหรือมีอันตราย” ถนวนค้ำอย่างไม่เชื่อถือ “ระหว่างตะนาวศรี กับที่ราบภาคกลางของเรามีเทือกเขากั้นอยู่ ผ่านเข้ามาได้ยาก ข้าก็คิดเหมือน เจ้าว่าพม่าคงจะยึดมะริดกับตะนาวศรี และเราต้องยับยั้งพวกมัน อย่างน้อยก็ เพื่อปกป้องการค้าขาย ขอขอบคุณพระเจ้าที่เราไม่มีสาขายู่ที่มะริด แต่ถ้าต้อง ใช้เรือบรรทุกสินค้าอ้อมช่องแคบมะละกา คงต้องสิ้นเปลืองมาก การเดินเรือ ระหว่างมีทรสลักบอญชาก็จะกินเวลาเพิ่มขึ้นอีกสองเดือน

“แต่ฉันไม่คิดว่าเราจะถูกกองทัพพม่าโจมตีโดยไม่รู้ตัวได้ เพราะพวกมัน คงจะถูกลั่นเขากันไว้ เราเพียงแต่เฝ้าด่านที่ช่องเขาเหนือลำแควก็น่าจะพอ”

สินมองเขาอย่างเวทนา

“แต่อย่างน้อยก็ต้องมีคำสั่งให้เฝ้าด่านที่ช่องเขา ใครเล่าจะเป็นคนออก คำสั่งถ้าทุกคนคิดเหมือนเจ้าว่าเราไม่ได้ถูกคุกคาม”

เขายักไหล่และกล่าวต่อ “ส่วนเจ้า ข้ารู้สึกว่าคุณสนใจกับการทหารน้อยกว่าแต่ก่อน หันมาสนใจการค้ามากกว่า จริงไหม”

ฉวนหลบตา รู้สึกเดือดร้อน

“ข้าเพียงแต่คำนึงถึงความเป็นจริง เจ้าเป็นคนพูดกับข้าเองไม่ใช่หรือ ว่า สยามจะไม่มีวันรับข้าเป็นทหาร ข้าก็ทำตามที่เจ้าแนะนำ คือยอมรับชะตาลิขิตของข้า”

เขาหลบตาต่ำ รู้สึกเขิน

“และชะตาลิขิตของข้าก็คือ จะต้องแต่งงานในไม่ช้า มีคนพูดกับพ่อข้าถึง ผู้หญิงสเปนที่มะนิลา พ่อเขียนจดหมายติดต่อกับครอบครัวของผู้หญิงคนนั้นแล้ว หล่อนจะมาถึงที่นี่ในอีกไม่นาน”

สินถอนใจ

“ข้าก็เหมือนกัน ข้าก็กำลังจะแต่งงาน ที่จริงคือแต่งงานใหม่ เจ้าไม่รู้ดอก เพราะข้าไม่เคยพูดถึง ตอนนั้นข้าอายุสิบหกปี หล่อนอายุสิบสี่ หล่อนตายในปีถัดไป ตายทั้งกลม ครอบครัวของหล่อนหาว่าข้าเป็นตัวช่วย เพราะข้าเป็นลูกครึ่ง เจ้าก็รู้ว่าชาวสยามเกลียดพวกเลือดผสม และมักมีการเล่าขานกันว่า วิญญาณผู้หญิงที่คลอดลูกตายจะมาหลอกหลอนมารรยาคนต่อไป ข้าจึงหาเมียใหม่ได้ยาก ในที่สุด เจ้าพระยาจักรีผู้อุปการะข้าก็หาคู่ให้ได้ในครอบครัวชาวเงินที่นครราชสีมา ซึ่งยินยอมรับข้า ลูกสาวของเขาคงจะหน้าตาน่าเกลียดเต็มที”

เขาเงยหน้าขึ้นยิ้ม ดูห่างเหินขึ้นทันใด

“ข้าว่า อีกหน่อยเราก็คงไม่ค่อยได้พบกันอีก เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว เพราะพวกผู้หญิงมักไม่ค่อยชอบเห็นสามีไปเที่ยวโรงเหล้าทุกเย็น”

ฉวนลุกขึ้น

เขารู้สึกเศร้าใจ น่าแปลก เขารู้สึกเหมือนถูกไล่กลายๆ

“ยังไงเราก็คงได้พบกันอีก ก่อนที่เจ้าจะถูกส่งไปป้องกันราชอาณาจักรทางทิศตะวันตก”

“ไม่ใช่ป้องกัน เราต้องโจมตีต่างหาก”

สินผุดลุกขึ้นบ้าง

เขามองเพื่อนฝรั่งอย่างครุ่นคิด วางมือบนแขนของฉนวน

“ฉนวน...ข้าอยากจะบอกว่า...ดูแลน้องสาวเจ้าให้ดีๆนะ หล่อนโตเกินกว่าที่จะเที่ยววิ่งเล่นในตลากับพวกลูกทาส และเข้าไปในวัดวาอารามกับพวกนั้น ใช้ ข้าเห็น แต่ข้าไม่ได้เป็นคนเดียวกับที่...อีกอย่างหนึ่ง...อย่าเชิญข้าไปในงานแต่งงานของเจ้า ข้าไม่อยากปฏิบัติให้เจ้าต้องขายหน้า”

ฉนวนคิดทบทวนถึงคำพูดปริศนาของเพื่อน

ใครกันที่เห็นมารี แล้วหล่อนไปทำอะไรเข้า

หล่อนคงไปหัวเราะเสียงดังกลางงานพิธีทางศาสนา หรือไม่ก็ไปก้าวร้าวต่อพระภิกษุ

ไม่มีอะไรมากกว่านั้นแน่ๆ ไม่มีอะไรหรอก...

น้องสาวของเขาอายุสิบหกปี ยังดูเป็นเด็กอยู่ อย่างน้อยในสายตาของเขา หล่อนไม่ชอบใช้เวลาคลุกคลีกับเด็กสาวคนอื่นๆ หล่อนพอใจที่จะอ่านหนังสือนวนิยายหายากหรือบทกวีซึ่งทางบ้านอนุญาตให้อ่าน หรืออ่านซ้ำแล้วซ้ำอีก หล่อนเดินเห็นในบ้านอย่างเงิบเงียบ แต่ดูเหมือนเก็บกดอารมณ์รุนแรงเอาไว้ ยอมเปิดอกแต่กับจอร์จ ซึ่งอ่านบทกวีให้หล่อนฟัง จะเห็นหล่อนหนึ่งขดตัวอยู่ข้างเก้าอี้ของจอร์จ ดวงหน้าตึ๋มดำ สายตาเหม่อลอยไปไกล ในขณะที่ลำนำของกาโมเอลทำให้พวกเขาเห็นภาพมหาสมุทรและทวีปต่างๆซึ่งพวกเขาไม่มีวันได้ไปถึง เพราะจอร์จเป็นคนพิการ และหล่อนเป็นหญิง

เขาทั้งสองพึมพำพร้อมกัน

“จงดูผืนน้ำซึ่งคนโบราณไม่รู้จัก แหล่งกำเนิดของแม่น้ำไนล์ แม่น้ำนี้เลี้ยงจระเข้ หลังน้ำให้ชาวอียิปต์กิน สวากของพระเยซูคริสต์เจ้า...”

“จงดูเกาะบาฮารेम ซึ่งมีก้นทะเลประดับไข่มุกล้ำค่า เลียนสีรุ้งนุ่ง

“และจงดูแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรทีสที่รวมพรูฟรังเป็นหนึ่งในน้ำเค็ม”

มารีมีแต่เพื่อนที่รู้จักกันตั้งแต่เด็ก เป็นลูกสาวของพี่เลี้ยง หล่อนช่วยพวกเขาในครัวและตามไปวัด ไปตลาด เหมือนไม่รู้ตัวว่าควรอยู่กับคนละโลก

หล่อนได้รับถ่ายทอดเลือดญี่ปุ่นอย่างเห็นได้ชัดกว่าทายาทพอลคอนคนอื่น ๆ ผมดำเหี้ยมตรง ตาเฉียง ร่าเง็ก ดูไม่ออกกว่าเป็นผู้หญิงฝรั่ง

แม่ของหล่อนเป็นเด็อดเป็นร้อนบ่อยๆ เพราะเชื่อว่ากาที่ใช้อยู่เดียวกับบรรพบุรุษหญิงลูกครึ่งจะทำให้มารีพลอยได้รับลักษณะและบุคลิกแปลกๆ มาด้วย

นางพอลคอนเคยพูดว่า ถ้าหากมารีมีชื่อว่าคุณเชื้ออย่างที่นางต้องการ หล่อนคงจะมีผมสีน้ำตาลแก่ ตากลมโต และเชื่อฟังผู้ใหญ่ เช่นเดียวกับโรซาน้องสาว ซึ่งเป็นที่ชื่นชมของมารดา...

แต่เมซีเยอร์พอลคอนเป็นผู้เลือกชื่อลูก และยืนยันให้ปล่อยให้เด็กหญิงใช้ชีวิตตามอำเภอใจ เพราะเขารู้ดีว่าเมื่อใดที่ได้จัดการติดต่อหาคุณได้อย่างเหมาะสมกับพ่อค้าหนุ่มจากมะนิลา หรือเมืองกัว หรือมาเก๊า มารีก็จะหายลับไปหลังกำแพงบ้านสามี่ เหมือนเมซีเย่ในสำนักการ์เมลิต

ทุกวันจะได้ยินเสียงมาตามพอลคอนเก็ยวกราด “มารี มารี เอ๊ะ ลูกคนนี้ หายไปไหนอีกแล้ว น่าจับขังไว้สัก มารี มาปักผ้าให้เสร็จ” ในขณะที่เด็กสาวซ่อนตัวอยู่ในหมูกอไฟในสวน หรือนั่งผ้านุ่งแทนกระโปรง แอบพุดหลบอยู่กับพื้นเรือที่เตรียมจะไปตลาด

แน่ละ ลินคงจะคิดเหมือนมารดาของเขาและพวกบาทหลวงว่าไม่ใช่พฤติกรรมของผู้หญิงฝรั่ง ยิ่งกว่านั้น ยังเป็นบุตรของเสนาบดีผู้สืบเชื้อสายจากเจ้าพระยาวิไชยเณร และลินคงจะรู้สึกไม่พอใจเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ เขาดีจริงๆ ที่พยายามช่วยรักษาชื่อเสียงของครอบครัวของเพื่อน แม้ในช่วงเวลานี้ ซึ่งเขามีเรื่องต้องวิตกกังวลมากมาย ทั้งสงครามและการแต่งงาน...

เรื่องการแต่งงานของลินทำให้ฉวนต้องหวนคิดถึงการแต่งงานของตน เกิดความรู้สึกกริ่งเกรงที่ไม่ยอมจะจางหาย...

อิซาเบล ผู้หญิงที่ครอบครัวเลือกไว้ให้เขา หล่อนเป็นใครกัน ทำอย่างไร เขาจึงจะรักผู้หญิงที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนได้

เขาลืมคำตักเตือนของเพื่อนหนุ่มชาวสยาม สองวันถัดมา เขาก็ต้อง
แปลกใจจริง ๆ เมื่อจอร์จส่งทาสมาตามหาแต่เขารู้ บอกว่ารอไม่ได้

เขาเห็นพี่ชายนั่งตัวงอ มารียืนอยู่ที่หน้าต่าง หน้าตังอย่างคนไม่ยอมแพ้
“เธอรู้ไหมว่ามารีเพิ่งบอกอะไรกับพี่” จอร์จเริ่มพูดอย่างตื่นเต้น “พี่ยัง
รวบรวมกะจิตกะใจแทบไม่ได้ บ่นป่วนใจไปหมด เขาขอให้พี่เก็บเรื่องไว้เป็น
ความลับ พี่บอกว่าต้องเล่าให้เธอฟัง เก็บไว้คนเดียวไม่ได้...มารีคิดว่า...โอ๊ย
โซคร้ายแท้ ๆ พระเจ้าช่วยด้วย โซคร้ายจริง ๆ...ทำไมครอบครัวของเราจึงต้อง
ผจญกับเรื่องอย่างนี้ด้วย มารีคิดว่าเธอรักกับชาวสยามคนหนึ่ง และอ้างว่าผู้ชาย
คนนั้นอยากแต่งงานกับเธอ...และถ้าพ่อห้ามปราม เธอก็จะหนีออกจากบ้าน...”

“ผู้ชายสยามมี ใครกันล่ะ”

จอร์จซบหน้ากับฝ่ามือ

ไม่รู้ว่าเขาหมดอาลัยตายอยากกับความทรمانที่เกิดจากความพิการของ
ร่างกาย หรือเพราะเจ็บปวดใจที่ต้องถ่ายทอดความไร้สติของน้องสาว

มารีเซิดคาง สะบัดหางเปียยาวเหมือนเด็ก ๆ ไปทางด้านหลัง แล้วยิ้ม
ยิ้มอย่างหญิงสาวผู้อุ่มเอมใจ

“ฉันจะบอกให้ก็ได้ ฉันรักเจ้าฟ้าอุทุมพร และพระองค์ก็ทรงรักฉันเช่นกัน”

หล่อนจ้องหน้าพี่ชายทั้งสอง เมื่อเห็นทำหน้าที่เสีย ก็หันมาพูดกับฉนวน
อย่างดูหมิ่น

“อย่าทำหน้าที่เหมือนเห็นเป็นเรื่องเสียหายอย่างนั้นสิ พี่เอง เมื่อสองสาม
เดือนก่อนยังชอบพูดถึงผู้หญิงหากินในโรงเหล้านี้หา ไชลี ฉันได้ยินหมดแหละ
ฉันฟังพี่คุยกันทุกคืน เวลาที่พี่กลับมาหลังไปกินเหล้ากับเพื่อนที่ซ้อลิน แล้วพี่ยัง
หวังว่าเขาจะให้พี่ได้ลิ้มลองนางทาสของพี่เขา แต่สำหรับฉัน มีคนขอแต่งงานนี่ะ”

จอร์จโกรธจัด พยายามลุกขึ้น แต่ก็ต้องร้องครางพลางทิ้งตัวลงบนเบาะ
“โอ๊ยเอ๊ย น้องไม่รู้หรือว่าจะต้องกลายเป็นนางสนมในวังนะ”

“นางสนมมี” มารีหน้าเหือด “พี่กล้าพูดอย่างนั้นได้อย่างไร พระองค์

ตรัสว่าจะเสกสมรสกับฉัน”

“ทรงมีชายาอยู่แล้วนะ มารี”

ฉนวนพูดเสียงอ่อนโยน “ที่จริง น้องก็รู้อยู่แล้วว่าทรงมีชายาแล้ว จริงไหม
แหละ ถ้าหากมีรับสั่งเช่นนั้นก็คงจะสมรสกับน้องได้จริง ทำไมเจ้านายถึงจะไม่
เสกสมรสเล่า ในเมื่อทรงมีชายาก็คนก็ได้”

สาวน้อยจ้องมองเขา ถอยร่างไปติดกำแพง เหมือนจะหาที่พุงตัว

“ไม่หรอก พระองค์จะให้ฉันเป็นชายาคนโปรด และจะมีเพียงคนเดียว
รับสั่งไว้เช่นนั้น”

หล่อนเฝ้าปาก หมุนตัวกลับ เดินฝ่าม่านกันยุงออกไป

ฉนวนตื่นตระหนก หันมาทางจอร์จ “เธอเจอพระองค์ได้อย่างไร อ้อ ไม่ต้อง
เล่าแล้ว ที่วัดแน่ๆ ลินบอกฉันเป็นนัยๆเมื่อวานนี้...แต่ฉันฟังไม่เข้าใจ”

จอร์จกุมขมับ รวากับมีนงด้วยข่าวที่ได้ทราบจากน้องสาว

“น้องมารีตามนังในกับขึ้นไปในตลาดตามปกติ นั่งในอียากแวกที่วัด
พระรามเพื่อเสียดูเชียมซี เธอก็รู้จักเรื่องความเชื่อโชคลางของคนนอกรีตพวกนี้
ดูเหมือนว่ามันจะต้องถูกจับแต่งงานเร็วๆนี้ จึงอยากรู้ว่าจะอยู่กับทาสที่จะเป็น
ผู้มีความสุขไหม มารีก็เขย่าเชียมซีด้วย มีชายหนุ่มคนหนึ่งก้มลงหยิบไม้
เชียมซีที่ตกลงมาและอ่านให้เธอฟัง ว่าในนั้นเขียนว่ามารีจะได้แต่งงานกับเจ้านาย
ชาวสยามซึ่งจะมาสู่ขอเธอในไม่ช้า และชายคนนั้น...คือเจ้าฟ้าอุทุมพรโง่ละ ทรง
มาส่งมารีทางเรือ รับสั่งด้วยว่าได้ทรงเฝ้าดูเธออยู่หลายสัปดาห์แล้ว และมีพระ
ประสงค์จะให้มารีเป็นพระสนมเอก”

ฉนวนลั่นศีรษะ “เป็นไปไม่ได้ มารีจะไม่รู้ได้อย่างไร ถึงหากไม่ได้ทรงมีชายา
อยู่แล้วแต่ก็ไม่ได้ทรงถือศาสนาเดียวกับพวกเรา แล้วลองนึกภาพมารีในวังคูสิ
ถ้าต้องถูกขังอยู่กับพวกผู้หญิงในเขตหวงห้าม เธอจะรู้สึกเหมือนเป็นนักโทษเช่น
เดียวกับบรรพบุรุษของเราเมื่อร้อยปีก่อน...”

ความสงสัยของฉนวนขัดแย้งกับความโกรธเคืองในสมองของเขา ทำไมนะ

มารีจึงไม่ประพาศิตตนเป็นผู้หญิงชาวคริสต์ที่ถ่อมตัวและรู้จักเก็บเนื้อเก็บตัว
เรื่องนี้ไม่เป็นผลดีกับตระกูลฟอลคอน

เขาลุกขึ้นอย่างเหนื่อยอ่อนจากเก้าอี้ที่หึ่งตัวลงไปนั่ง เมื่อได้ยินชื่อว่าที่
เจ้าบ่าวของน้องสาว

“มาเถอะ ฉันจะเซ็นแก้อี้พีไปหาพ่อฉัน เราต้องเรียนท่านก่อนที่เจ้าฟ้า
อุทุมพรจะเริ่มดำเนินเรื่องของพระองค์ เมื่อนั้นเราก็จะได้แต่ถวายมารีให้ไป
เป็นข้าทาสเท่านั้น”

ฉนวนมีแต่ความโกรธและความสงสาร แต่บิดาของเขาเกิดความหวาดกลัว
อย่างใหญ่หลวง

เขารู้ดีว่าใครว่าการหมั้นพระบรมเดชาอนุภาพผู้ที่ได้เป็นพระเจ้า
แผ่นดินสยามองค์ต่อไปนั้นเป็นการเสี่ยงภัยเพียงไหน

“เราต้องแก่งัดทำเป็นไม่รู้เรื่อง” เขาพูดเสียงสั้น “โดยเฉพาะอย่างยิ่ง...
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง...เราต้องหาคู่แข่งงานให้มารีภายในอาทิตย์นี้”

เขาถุมืออย่างตึงเครียด หยิบจดหมายฉบับหนึ่งขึ้นจากโต๊ะทำงาน แล้ว
วางลง

ในที่สุด เขานั่งลง ชักปากกาและหยิบกระดาษขึ้นมา

“คอร์เนเลียส” เขาพูดแค่นั้น “พ่อเห็นแต่คอร์เนเลียสเท่านั้น”

จอร์จและฉนวนมองหน้ากันอย่างตะลึงตะไล

ปีเตอร์ คอร์เนเลียส เป็นลูกพ่อค้าชาวฮอลันดากับหญิงสยาม พ่อของ
เขาเลี้ยงดูเองในบ้านของตน ซึ่งนับว่าหายากสำหรับเด็กลูกผสม และยังทิ้งร้าน
ไว้ให้เมื่อตายลง

ถึงแม้เขาจะไม่ได้รับศีลล้างบาป เพราะพ่อของเขาซึ่งซังรังเกียจทุกศาสนา
แต่ก็เคยได้ร่วมเรียนหนังสือกับบุตรชายของตระกูลฟอลคอนที่โรงเรียนสอน
ศาสนาของคณะมิชชันนารีโดยไม่เคยเป็นเพื่อนกัน เพราะอุปนิสัยลึกลับและ
เอาใจยากของคอร์เนเลียสทำให้เขาต้องปลีกตัวออกจากการละเล่นทุกประเภท

เขาชอบยืนอยู่มุมหนึ่ง ยิ้มหยัน จ้องมองเด็กคนอื่นๆ ด้วยดวงตาแปลกๆ สีเหลืองตาเหลืองเหมือนตาแมว

อย่างไรก็ตาม บาทหลวงมาร์แตงตั้งความหวังสูงส่งไว้กับเขา และมักพูดว่าจิตวิญญาณที่แข็งแกร่งนี้จะนำไปสู่การเข้าถึงที่เพียบพร้อม แต่ปีเตอร์ยังไม่ยอมรับนับถือศาสนาคริสต์ และมักปฏิเสธความช่วยเหลือจากเมอซีเยอร์กงสตองแดง เพื่อพylumกิจการในร้านของเขา

เมื่อเห็นสีหน้าของบุตรชายทั้งสอง เมอซีเยอร์กงสตองแดงก็อธิบายสั้นๆ พลังเริ่มลงมือเขียนจดหมาย “เราต้องไม่ทำให้คนอื่นคิดว่าพวกเราชาวคริสต์ชอบแต่จะแต่งงานในหมู่พวกเราเอง เพราะคิดว่าเราเหนือกว่าผู้อื่น... ต้องไม่ทำให้เจ้าฟ้าอุทุมพรทรงกริ้ว เพราะถ้าได้ทรงขึ้นครองราชย์เมื่อใด พวกเราก็จะถูกกดขี่มากขึ้น คอร์เนเลียสยังไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์ นับว่าโชคดีนัก ส่วนเรื่องการแต่งงาน เราจะขอให้เขาทำอย่างเงียบที่สุด”

เขาถอนใจ

“ฉวน เพื่อนของลูกที่เป็นทหารสยามฝึกไฟอยู่ใกล้กับกลุ่มของเจ้าฟ้าเอกทัศ ไซ้ใหม่ ดูเหมือนจะโชชะ ลูกดูแปลกใจที่พ่อรู้เรื่องนี้ดี แต่ลูกต้องรู้ว่าการมีชีวิตรอดของพวกเราขึ้นอยู่กับการรู้จักการแบ่งสมัครพรรคพวกและการคบคิดกันในราชอาณาจักรนี้ บอกสิว่าเรายินดีถวายอาวุธและกระสุนปืนต่อเจ้านายของเขา รวมทั้งเงินจำนวนห้าสิบบาท”

เขายกมือขึ้นห้ามบุตรชายตั้งคำถาม เขียนจดหมายต่อ

ในที่สุด เมื่อลงนามในจดหมายและโรยทรายปิดผนึกเรียบร้อยแล้ว เขายื่นให้ฉวน สั่งให้ส่งไปยังบ้านของคอร์เนเลียสโดยเร็วที่สุด และยิ้มเศร้าๆ เมื่อจอร์จถามว่า เขาแน่ใจได้อย่างไรว่าลูกครึ่งชาวฮอลันดาผู้นั้นจะตอบสนองด้วยดี

“เพราะพ่อเสนอขงน้องให้พร้อมสินสอดจำนวนมากชนิดที่เขาจะปฏิเสธไม่ได้ พ่อรู้จักสภาพกิจการค้าขายของเขาดีกว่าลูกๆ รู้ว่าเขาสูญเสียแค่ไหน เมื่อพม่ายึดมะริดได้ เขายึดร้านของเขาเป็นสรณะ พร้อมที่จะทำทุกอย่าง

เพื่อพุงกิจการไว้ เมื่อลูกกลับมาจากบ้านของคอร์เนเลียสแล้ว แวะไปที่คณะมิชชันนารีด้วย พ่อมีเรื่องต้องหารือกับท่านสังฆราชบริโก"

สองสามวันต่อมา เมื่อเจ้าฟ้าอุทุมพรโปรดให้ขุนนางนำขบวนข้าทาสแบกของพระราชทานล้ำค่ามาแจ้งว่าทรงพระกรุณาให้เกียรติแก่ตระกูลพลคอนในการขอมาரிเป็นชานา เมอซีเยอร์กงสทองแดงก็สามารถตอบได้อย่างบริสุทธิ์ใจว่าโชคร้ายนักที่หล่อ่นได้หมั้นหมายไว้กับปีเตอร์ คอร์เนเลียส และกำลังจะทำพิธีแต่งงานภายในสัปดาห์นั้น

ทั้งนี้ เขาจะรู้สึกเป็นเกียรติอย่างสูง หากเจ้าฟ้าอุทุมพรจะเสด็จมาร่วมเป็นสักขีพยานแก่คู่บ่าวสาว...

หลายปีต่อมา เมื่อหวนคิดถึงเหตุการณ์ในวันเหล่านั้น เห็นภาพแม่ นั่งห่อตัวด้วยความอับอายและเศร้าเสียใจ เห็นมารีฮึดฮัด ถูกกักตัวและมีคนคอยเฝ้าอยู่ตลอดเวลา เห็นรอยยิ้มละมับของปีเตอร์ คอร์เนเลียสเมื่อเปิดจดหมายออกอ่าน เห็นพ่อเม้มปากจนหือเลือด ฉนวนก็เริ่มมองเห็นเค้าลางร้ายที่กำลังย่างกรายเข้ามาจากร่องรอยในครอบครัวของเขาอีกครั้งหนึ่ง

บทที่ 2

กรุงศรีอยุธยา

วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2303

เมอซีเยอร์กังสตองแตงกำลังอาการร่อแร่

ห้องนอนของเขาตกอยู่ในความมืด ภรรยาและโรซาบุตรสาวนั่งนับลูก
ประจำโดยไม่ยอมห่างจากหัวเตียง ฉนวนเปิดม่านหน้าประตูเดินเข้าไป คุณเข่า
ลงข้างเตียง จับนิ้วบิดาซึ่งเย็นชืดเหมือนสีผึ้ง และมองดูใบหน้าที่ทรุดโทรมของ
ชายชรา

ท่านแก่ลงถึงเพียงนี้ได้อย่างไรในช่วงเวลาอันสั้น

ทาสไม่ได้โกนหนวดเคราให้ท่านมาหลายวันแล้ว เคราสีขาวที่ขึ้นมาใหม่
เห็นร่อยยับบนใบหน้าที่ถูกความทุกข์ฝากรอยไว้ ฉนวนผงศิระชะเป็นการตอบ
คำถามเงิบๆ ของมารดา ท่านสั่งฆราวาสปริโกพพยายามฝ่าอุปสรรคมาได้สำเร็จ
ถึงแม้จะมีฝูงชนซึ่งตีกันแล้วมาชุมนุมกันเนืองแน่นตามถนนและริมคลอง ท้า
พม่าทวนหน้าขึ้นมาจากบางกอกและทางใต้ มาประชิดถึงประตูเมืองแล้ว ไม่มีใคร
รู้ว่าควรจะหนีไปทางไหน

“พ่อจ๊ะ ท่านสั่งฆราวาสมาถึงแล้ว”

เขาพูดเบาๆ ราวกับเกรงว่าจะเป็นการบอกได้ถึงเวลาแล้วที่จะต้องพบ
พระเป็นเจ้า

เมอซีเยอร์กงสตองแตงทอบทหายใจ พยายามยิ้มและพึมพำ “ดี ดี พ่อ
อยากพบท่าน อยากจะบอกท่านว่า...”

ท่านโอจนหายใจขาด

สังฆราชบริโกแห่งตาราบรอกเดินเข้ามาใกล้บ้าง ท่านหันไปทำท่าให้ผู้
ติดตามเบนโลกำยานออกไป

“ควันนี้ทำให้เขาหายใจไม่ออก เพิ่มความทรมาณให้เปล่าๆ”

ท่านหยิบไม้กางเขนออกมาจูป แล้วขอร้องอย่างนุ่มนวลให้ครอบครัวของ
ผู้ป่วยถอยออกไป

“เดี๋ยวพ่อจะเรียกให้พวกเธอเข้ามา เพื่อสวดมนต์ด้วยกัน”

ในห้องข้างๆ ฌวนได้ยินเสียงบิดาพึมพำ และเสียงอ่อนโยนของท่าน
สังฆราช เขาพยายามไม่เงี่ยหูฟัง ไม่อยากรับรู้อะไรทั้งสิ้น เขาจับมือโรซา
ซึ่งกำลังร้องไห้สะอื้นอีกๆ ไปหน้ากลมบิตเบี้ยวด้วยความโศกเศร้า จอร์จนั่งตัว
แข็งจมอยู่ในเก้าอี้ราวกับจะซ่อนร่างอันห่อเหี่ยว ฌวนมองดูพี่ชาย นึกเดาความ
ในใจได้ เมอซีเยอร์กงสตองแตงมีอะไรจะต้องสารภาพ ในเมื่อท่านมักแสดงความ
มั่นใจว่าทำถูกเสมอ

“พ่อคุณเอ๊ย มีอะไรจะต้องสารภาพกัน” มารดาของเขาสะอื้นขึ้นทันใด
“เขาเคยทำแต่ความดี”

นางหมუნแหวนบนนิ้วไม่หยุดรำลึกถึงกาลครั้งที่ชายผู้ซึ่งกำลังใกล้ตายใน
ห้องข้างๆ ได้มอบเครื่องประดับชิ้นนี้ให้ บัดนี้ แหวนดูน่าเกลียดบนมือคนแก่
ตกกระ แหวนไพลินวงนี้นางได้มาเมื่อมารีเกิด...มารีผู้บัดนี้เป็นแม่คน มีบุตร
ชายซึ่งไม่มีใครเคยได้เห็นหน้า

นางตัวแข็ง พูดต่อว่า “เราทุกคนพยายามทำแต่ความดีเท่าที่จะทำได้”

ในราชอาณาจักรนี้ เท่าที่จะมีคนยอมให้เราทำ พ่อของลูกให้เงินแก่พวก บาทหลวง และคงจะทำทานให้มากกว่านี้ถ้าทำได้...ถ้าเขาไม่กลัวคนจะสงสัยว่าอยากให้คนจนรัก...ไม่หรอก เขาไม่มีอะไรต้องขอภัย นอกจากความโชคร้าย ที่มีชื่อว่าพอลคอน ชื่อนี้เป็นอุปสรรคต่อเขา”

พี่น้องทั้งสองตะลึง ยืนมือไปทางมารดา แต่นางผลึกออก เกิดอารมณ์ ดุดันพลุ่งขึ้นมาด้วยความเศร้าเสียใจเมื่อเห็นหน้าผวนซึ่งเหมือนกับชายที่นาง แต่งงานด้วย

“ทำไมมองหน้าแม่แบบนี้” นางถามเสียงกร้าว “แกไม่รู้หรือ เกิดคิดว่ามี แต่แก่เท่านั้นหรือที่ฮึดฮัดไม่ชอบใจ ไม่เห็นหรือว่าพ่อแก่ปวดร้าวเพียงไหนเมื่อ แกเกิดบ้าอยากเป็นนายทหารขึ้นมา ไซ้ เขาทรمانที่รู้ว่าลูกคนโปรดจะต้อง ตกทุกข์เหมือนกับที่เขาเคยรู้สึก...เขาสวดมนต์มากมายเพื่อให้แก่พ้นทุกข์”

นางเซ็ดน้ำตา แล้วลูบขึ้นย่น

“เรียกลูกสาวแกมา ให้มาช่วยทำให้คุณปู่เป็นสุขเป็นครั้งสุดท้าย เขาควร จะได้ล้าลาหลานคนนี้”

ผวนลุกขึ้น รู้สึกหมดแรงราวกับอารมณ์ความรู้สึกเหือดหายไปหมด เขา ลูบหน้า แผลงใจที่มีมือเปื้อนน้ำตาที่ไหลออกมาโดยไม่รู้ตัว ทำไมเขาจึงไม่ได้เห็น ไม่ได้รู้สึกว่ามีบิดาของเขาไม่ได้เป็นแค่พ่อค้าที่สนใจอยู่กับห้างสินค้า และนั่ง หน้าเศร้าเมื่อราคาพริกไทยตก

บิดาของเขาก็เป็นมนุษย์ปุถุชน เป็นคนที่เขาเคยใกล้ชิดโดยไม่รู้จกอย่าง แท้จริง คนเรารู้จักบุพการีของตนจริงๆบ้างไหม ท่านเปิดให้คนเห็นแต่ หน้าฉากเรียบกริบของชีวิตตน

“ผมจะไปพามาเอง จะได้เตรียมตัวไว้ เด็กเพิ่งสองขวบ...”

กงสตองเซียกำลังเล่นอยู่ในสวน แวดล้อมด้วยข้าทาสที่คอยเฝ้าอยู่ตลอดเวลา เมื่อเห็นบิดา แกก็วิ่งถลาเข้ามา หัวเราะว่า เดินตุบตุบเข้ามาทึ่งตัวในอ้อม แขนพ่อ

ฉนวนกอดลูก รู้สึกได้ถึงแรงดี้น และชื่นชมในเรี่ยวแรงของเด็ก ทุกครั้งที่อุ้มลูก เขาพิมพ์่าขอบคุณพระเจ้าที่โปรดประทานบุตรสาวที่แข็งแรง...ถึงแม้ว่าในภายหลังพระองค์จะพรากบุตรชายซึ่งมีอายุเพียงสองเดือน ฉนวนนิโตที่นำส่งสาร แก่เกิดมาพิการและผอมแห้ง บัดนี้นอนเคียงข้างอิซาเบลผู้เป็นแม่อยู่ในสุสานเซนต์พอล

เขาแหวกเกลียวผมมุ่มสลวยที่บดบังใบหน้าของบุตรสาว จูบต้นคอละมุนมองดูลูกอย่างชื่นชมโดยไม่อาจลบล้างความเศร้าโศกได้ ลูกสาวคนนี้ต่อไปจะมีดวงตาสีเข้มเหมือนอิซาเบล และรู้จักหาความสุข ถึงแม้จะได้หนีภัยดีและซีโมโหมากจากฝ่ายตระกูลพอลคอน

“แกไม่เคยยอมให้ใครช่วยป้อนข้าวให้” อิซาเบลเคยหัวเราะขันเมื่อครั้งยังอุ้มท้องลูกคนที่สอง “แกไม่ชอบให้พวกทาสจูงมือพาเดิน ก็เลยหกล้ม แล้วกลิ้งตัวกับพื้นเพราะโกรธ”

ต่อไปนี่เขาจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไรเมื่อขาดบิดาและขาดอิซาเบลที่นำความสุขมาให้ เขารู้สึกโดดเดี่ยวเหลือเกินเมื่อขาดหล่อน นับตั้งแต่หล่อนป่วยเป็นไข้ตายเมื่อคลอดลูก...

เมื่อเขาเห็นอิซาเบลขึ้นจากเรือที่มาจากมะนิลา เขารู้สึกผิดหวังหน่อยๆ หล่อนไม่ได้สวยงามอย่างที่ใครๆ สัญญาไว้กับเขา แต่เมื่อเขาได้ยินเสียงหัวเราะของหล่อน เห็นหล่อนยื่นมือมาให้ พร้อมทั้งจะรักเขา พร้อมทั้งจะมีความสุข เขาก็ลืมหมดว่าหล่อนตัวผอม ผมหสีน้ำตาลซีดๆ หล่อนดูตัวใหญ่เทอะทะเมื่อเปรียบกับผู้หญิงสยามร่างบอบบาง ชอบเดินชนเครื่องเรือนบ่อยๆ และหัวเราะขันความซุ่มซ่ามของตนเอง

“มานี่แนะ มีโกธาของ” เขากระซิบเรียกลูกด้วยคำหวานตามอิซาเบล ทำให้รู้สึกเหมือนมีหล่อนคอยให้กำลังใจ “มามะ ไปหาคุณปู่กัน”

เมื่อได้ยินเสียงชายชราครวญคราง กงสตองเซียตกใจพยายามดิ้นหนี แต่ฉนวนให้ลูกคุกเข่าลง จับมือให้ทำเครื่องหมายกางเขน เด็กหญิงมองไปรอบตัวอย่างตระหนก คงจำได้ว่าเคยอยู่ข้างมารดาในลักษณะนี้ ในห้องซึ่งคลั่งกลืนพิษไข้ใช้และกำยาน ก่อนที่มารดาจะตายจากไป

สังฆราชบริโกยกมือห้ามมาตามฟอลคอน เมื่อนางพยายามบังคับให้เด็กหญิงจูบหน้าผากเหลืองซีด

“อย่าเลย แก่ไม่รู้เรื่องหรอก ให้แกเก็บความทรงจำที่ตืออย่างอื่นดีกว่า”

จอร์จยื่นมือไปหาเด็กหญิง และสะกดกลืนเสียงครางด้วยความเจ็บปวด เมื่อแกเข้ามาซุกที่ตัก อ้อมแขนที่โอบเด็กไว้เกร็งขึ้นนิดเดียว เมื่อท่านสังฆราชหยุดสวดมนต์และโน้มตัวไปข้างหน้า

“จบสิ้นแล้ว”

ท่านลูบไปหน้าที่สงบลงของผู้ตาย ปิดเปลือกตาให้ ก่อนที่จะสวดต่อ “ข้าแต่พระเจ้าผู้เป็นเจ้า ขอได้โปรดรับดวงวิญญาณของนายกงสตองแตงผู้เป็นข้าพระบาท...”

ฉนวนหยุดสวดมนต์แล้ว

เขาคิดถึงสิ่งที่จะต้องทำก่อนตกเย็น ต้องแจ้งต่อชุมชนชาวคริสต์ หากมีคนที่มีพร้อมจะฝ่าฝูงชนและทหารพม่าเพื่อมาสวดให้เมอซีเยอร์กงสตองแตง ต้องจัดงานฝังศพให้เร็วที่สุดด้วย หวังว่าขบวนแห่จะไปได้จนถึงสุสาน ถ้าแม่น้ำไม่ถูกรือของพวกหนีตายหรือพวกทหารปิดกั้นเสียก่อน จากนั้นถ้ายังทัน พวกเขาก็จะต้องหนีเหมือนกัน

“เราเตรียมใจไว้เรียบร้อยแล้ว” เขาเรียนท่านสังฆราชด้วยเสียงเรียบเฉย “แต่กระผมไม่ทราบว่าเราจะสามารถไปถึงเซนต์ฟอลได้หรือไม่”

สังฆราชบริโกสั่นศีรษะ

“ไม่ได้หรอก ฝัฟายของเธอกองจะหนักเกินไปหมดแล้ว ตัวพ่อเองก็ไม่มีทาสเหลือสำหรับชุดหลุม พ่อเพิ่งส่งพวกมันไปบางกอกกับลูกศิษย์ของโรงเรียน

เธอต้องฝังพ่อของเธอในสวนที่นั่นแหละ”

มาตามฟอลคอนสะดุ้ง “บนแผ่นดินที่ไม่ได้รับการประสาทพรนี้ นะหรือ
อิฉันไม่มีวันยอม”

ทั้งสองหันไปมองฌวน เขากำลังล้งเลใจ

ในหลายวันมานี้ มีคนขอความเห็นจากเขาในหลายเรื่อง เรื่องการเอา
สินค้าไปซ่อนหากกรุงแตก เมื่อเริ่มเกิดข่าวลือเรื่องพม่าบุก เขาสามารถส่ง
พริกไทยทั้งหมดไปยังมลายูและปัตตาเวีย ซ่อนข้าวและเสบียงอาหารที่จำเป็นใน
ห้องใต้ดินและหลังฝาผนังหลอกๆที่เขาสั่งให้ช่างชาวคริสต์สร้างขึ้น แต่เพื่อไม่ให้
คนสงสัยเมื่อเห็นคลังสินค้าเปล่า เขาจึงใช้เป็นที่เกิดสินค้าชิ้นใหญ่ๆและราคาสูง
เช่น กระสอบนุ่นและกระเบื้องพื้นๆ มีคนปฏิบัติตามคำสั่งของเขา แต่เขาก็รู้ว่า
ก่อนจะคิดทำอะไรลงไป เขาสามารถปรึกษาผู้เป็นบิดาได้ หรือขอความเห็นชอบ

ต่อไปนี้ เหลือเขาเพียงผู้เดียว จะไม่มีใครคอยชมเชยความคิดต่างๆของ
เขาอีกแล้ว

ทำไมนะ พ่อ ทำไมถึงต้องเป็นอย่างนี้ ทำไมสิ่งแรกที่ผมทำในฐานะ
หัวหน้าครอบครัวที่แท้จริงจึงต้องเป็นการตัดสินใจเรื่องที่อยู่สุดท้ายของพ่อด้วย

“ต้องฝังในสวน มันจำเป็นนะ แม่”

ทำไมเสียงของเขาจึงฟังกระด้างนัก

เขารู้ดีว่ามารดาใจร้ายกับเขาเพราะความทุกข์จากการสูญเสียหลานชาย
และสามี แต่เขาก็อดไม่ได้ อาจเป็นเพราะเมื่ออิซาเบลเสียชีวิต นางไม่ได้แสดง
ความรู้สึกใดๆ บ่นแต่เรื่องสุขภาพอ่อนแอของเด็ก ยกความผิดทุกอย่างให้
ลูกสะใภ้ราวกับว่านางเองมีแต่บุตรที่แข็งแรง

ฌวนพูดต่อด้วยเสียงที่อ่อนลง “พระคุณเจ้าพ่อจะประสาทพรให้กับ
หลุมศพได้ และถ้าเป็นไปได้ เราจะย้ายศพไปที่เซนต์พอลในภายหลัง”

จอร์จซึ่งยังคงกอดกตองเซียไว้แน่นช่วยพูดเสียงเบา “พ่อชอบกอดแม่ไม่
ริมแม่น้ำมาก ตรงที่ท่านให้วางม้านั่ง แม่จะได้อยู่ใกล้ๆท่านไงล่ะครับ ผมก็จะ

ได้ไปเคารพท่านได้ง่ายหน่อย”

ฉนวนมองจอร์จอย่างขบขัน ระหว่างที่มารดาของเขายังร้องให้พุ่มพ่าย เขาก็สั่งให้ทาสชุดหลุม

เมื่อพระอาทิตย์ตกดิน ฉนวนยืนแ่นว่หนึ่ง จอร์จนั่งอยู่ข้างๆ เมื่อคืนก่อนสุดท้ายถูกจอบตักวางกลบเนินบนหลุม มารดาของเขากลับเข้าบ้านไปแล้ว ทาสที่เขาส่งออกไปฟังข่าวกลับมาเล่าว่าประตูเมืองปิดหมด ไม่มีใครเข้าออกได้ ท่านสังฆราชบริโกส่งข่าวมาว่าห้ามเคลื่อนไหวกใดๆ โรงเรียนบ้านนครถูกไฟไหม้ เป็นถ้ำถ่าน เรือที่พาลูกศิษย์ออกไปก็ถูกพวกพม่าสกัดจับได้ ทุกคนในเรื่องถูกฆ่าตายหมด ชาวจีนคนหนึ่งจำได้ว่าในบรรดาศพที่ลอยมาตามน้ำ มีบาทหลวงเดอ แกร์แอร์เวอยู่ด้วย

“แล้วถ้าเราจะหนีล่ะ” จอร์จเอ่ยขึ้นเหมือนกำลังสนทนาค้างอยู่ “จะหนีไปที่ไหนดี”

ฉนวนเดินมานั่งบนม้านั่งซึ่งบิดาชอบนั่ง

“พี่พูดถูก ถึงแม้ว่าเราจะได้รับอนุญาตให้ออกไปนอกเมือง แต่ฉันว่าเราคงไปไม่ได้ไกลเพราะแม่น้ำถูกปิดกั้น เราหนีไปทางบางกอกไม่ได้ ทั้งแม่ ทั้งกงสต้องเซีย ทั้งพี่เองก็คงเอาชีวิตไม่รอดถ้าต้องเดินทางตัดทุ่งนานานๆ”

“พี่น่าจะรอดแน่อยู่แล้ว แต่คนที่ต้องแบกพี่นี่สิคงไม่รอด”

เขาเงยหน้าขึ้น ทาสคนหนึ่งเดินนำชายสยามสวมเครื่องแบบสะพายดาบเข้ามาในสวน “นั่นใครนะ”

แต่ฉนวนกระโดดลุกขึ้น “สิน”

นับตั้งแต่จากกันที่โรงเหล้าคั้นนั้น เขาไม่มีใครได้พบสหายบ่อยนัก ได้ยินข่าวการแต่งงานของสิน ซึ่งมีขึ้นหลังงานของเขาไม่นาน และได้ส่งคำขอบคุณสำหรับจี้หยกซึ่งสินส่งมาให้ เป็นของขวัญแก่ภรรยาของเขา อีซาเบลพลิกดูเครื่องประดับชิ้นใหญ่สีขาวออกมวงดูประหลาด แล้วจึงสวม แต่ใส่แล้วดูไม่สวย สี

ของหยกส่งให้ผิวของหล่อนออกเหลือง รูปทรงก็ขัดกับลูกไม้ที่ประดับคอเสื้อ
ดูน่าขัน

“คนจีนพูดกันว่าหยกจะช่วยป้องกันโรคภัยได้” หล่อนพูดเหมือน
รำพึง “แต่จี้อันนี้หนักเหลือเกิน ฉันคงใส่นานไม่ได้ ฝากบอกเพื่อนของคุณ
ด้วยว่าฉันชอบใจมาก”

เมื่อถึงคราวฉนวนส่งกระจกกานงามจากเมืองเวินสีให้เป็นของขวัญแต่งงาน
แก่สินกับภรรยา สินมาขอบคุณเขาด้วยตนเอง และเล่าเกมหัวเราะว่านางสอน
ภรรยาของเขา ฝ้าแต่ส่องกระจกไม่ได้หยุด

สินดูท้อแท้และเหนื่อยหน่ายกับเรื่องราวในราชสำนัก และยังพูดว่าอยาก
ถอนตัวกลับไปอยู่กับครอบครัวฝ่ายภรรยาใกล้ๆ นครราชสีมา เพื่อใช้ชีวิตอย่าง
สงบตามแบบขุนนางผู้มีศักดิ์นา

แต่ในไม่ช้าฉนวนก็ได้ยินข่าวว่าเขาประกาศตัวเข้าข้างฝ่ายเจ้าฟ้าเอกทัศ
ในการตั้งตัวต่อต้านเจ้าฟ้าอุทุมพร และเมื่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสิ้นพระชนม์ลง
เขาก็สนับสนุนให้เจ้าฟ้าเอกทัศขัดพระประสงค์ของพระบิดาในการให้เจ้าฟ้า
อุทุมพรขึ้นครองราชย์

ความอาญาของเจ้าฟ้าเอกทัศและพรรคพวกบรรลุผลสำเร็จ

เจ้าฟ้าอุทุมพรทรงยอมยกมืองกุฎให้พระอนุชาและทรงออกผนวช ส่วน
เจ้าพระยาโกโหมธูวาทพิษ กรมหมื่นเทพพิพิธศัตรูของสินถูกเนรเทศไปยัง
กรุงลังกา ในที่สุดสินก็ได้รับกำลังทหารตามที่เขาต้องการ

แต่ก็สายไปแล้วที่จะขับไล่ข้าศึกออกไป เพราะพวกพม่าเข้ามา
ประชิดกรุงหางตอนใต้ ในขณะที่สินและกองทัพไปตั้งมั่นอยู่ทางช่องเขาทิศ
ตะวันตก

นายทหารชาวสยามยกมือคารวะฉนวน

“มีคนบอกข่าวว่าพ่อของเจ้าไปสู่สุคติแล้ว ฉนวน ข้าจะจุดธูปที่วัดอริยฐาน

ให้ท่านได้กลับมาเกิดใหม่”

เขาหันไปทางจอร์จ โด่งให้ ท่าทางยังแข็งๆ

“ข้าอยากรู้จักเจ้ามานานแล้ว น่าเสียดายที่เราต้องมาพบกันในวันเช่นนี้”
จอร์จยิ้ม ยื่นแขนออกเพื่อให้คนช่วยพยุงลุกขึ้น ฉนวนแปลกใจที่เขาเลือก

เกาะแขนของลิน

“ข้าก็เหมือนกัน” จอร์จว่า “ข้าอยากรู้จักเจ้าและอยากขอบคุณที่ช่วยทำ
หน้าที่พี่ชายแทนข้าในการพาฉนวนไปเที่ยวโรงเหล้าและช่วยให้เขารู้จักชีวิต”

ลินพยักหน้า แล้วหันมาทางฉนวนอีกครั้ง

“ข้าตั้งใจมาบอกเจ้าว่าเวลานี้ข้าตกอับ สมเด็จพระเจ้าเอกทัศทรงเกรง
ข้าศึกที่มาประชิดกรุง จึงอ้อนวอนให้เจ้าฟ้าอุทุมพรเสด็จออกมาช่วยกู้บ้านเมือง
เรามีพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใหม่แล้ว”

เขายิ้มหย่นเมื่อคิดถึงความขลาดของเจ้านายที่เขาเป็นผู้สนับสนุน

“แต่ก็ไม่ใช้สาเหตุที่ข้าจะไม่ไปรบรอกนะ สมเด็จพระเจ้าอุทุมพรทรงมี
ทหารที่จงรักภักดีไม่มากพอที่จะปล่อยข้ากลับไปบ้านได้...ที่จริงข้าก็คงกลับไป
ไม่ได้อยู่แล้วเพราะถนนทุกสายถูกตัดขาดหมด แต่ข้าก็รู้สึกเหมือนได้รับคำสั่ง
ให้สู้รบจนตัวตายอยู่หน้าเมือง เพื่อเป็นการไถ่โทษที่เลือกเจ้านายผิด”

ทั้งหมดเงียบกันไปครู่หนึ่ง

“น้องสาวของเจ้ารู้จักวิถีการเมืองดีกว่าข้า หล่อนเลือกชายที่รักหล่อน
อย่างแท้จริง...ข้าได้ยินมาว่าพระองค์ทรงออกผนวชเพราะไม่ได้เสกสมรสกับ
มารี และที่ไม่ได้ทรงเรียกร้องราชบัลลังก์เมื่อสิ้นแผ่นดินก็เป็นด้วยเหตุนี้”

ฉนวนแค้นยิ้มเศร้าๆ

“บางที่เราอาจจะผิดที่ไม่ยอมให้หล่อนมีความสุขตามความปรารถนา...แต่
เมื่อเจ้าฟ้าอุทุมพรตกอับ และนางสนมของพระองค์ถูกคุมขังอยู่ในวัง เราก็คงเห็น
ว่ามารีอยู่กบปีเตอร์มีความสุขกว่า เราเข้าใจผิดหรือไม่ ข้าก็ไม่รู้...”

เขาหวนคิดถึงวันที่มารีแต่งงาน และความหน้าไหว้หลังหลอกของปีเตอร์

คอร์เนเลียสซึ่งปฏิเสธที่จะให้บาทหลวงมาร์แตง ผู้แทนท่านสังฆราชบริโกเป็นผู้ทำพิธีที่ค่ายฮอลันดา

บาทหลวงมาร์แตงผละเล็กน้อยเมื่อเดินเข้าไปในห้องและได้เห็นบาทหลวงไฮยาซินท์ เยซูอิตนอกคอกซึ่งชอบมั่วสุมอยู่กับชาวฮอลันดาเย็นอยู่ข้างเจ้าบ่าว

บาทหลวงมาร์แตงมัมปาก ผื่นทน วางถุงลงข้างโต๊ะตัวใหญ่ซึ่งคงใช้เป็นโต๊ะทำพิธี ดึงแถบผ้าสำหรับคล้องคอและวางอุปกรณ์สำหรับประกอบพิธีลงบนผ้าปูโต๊ะสีขาวซึ่งปราศจากลูกไม้ประดับหรือผ้าปักใดๆ

เสียงกระด้างของปีเตอร์ทำให้ท่านต้องชะงัก

“ท่านประสาทพรให้เจ้าสาวก็พอแล้ว สำหรับผม จะให้บาทหลวงไฮยาซินท์อวยพรให้”

เขาหันมาทางเมอซีเยอร์กงสตองแตง

“ท่านต้องพอใจแค่นี้แหละ ถ้าท่านไม่อยากเห็นลูกสาวกลายเป็นพระสนม...อย่าคิดนะว่าผมจะยอมทำตามใจท่านทุกอย่าง ในเมื่อท่านให้ผมแต่งงานกับผู้หญิงที่ยินยอมจะเป็นของคนอื่น”

เขาระเบิดหัวเราะอย่างน่าเกลียด แล้วกวาดตามองทุกคนในที่นั้นอย่างพอใจ มาตามพอลคอนหน้าซีดเผือด แล้วโลหิตก็กลับฉีดขึ้นหน้าจนเป็นสีแดงกำ ส่วนเมอซีเยอร์กงสตองแตงทำท่าเหมือนคนถูกสายฟ้าฟาด ไม่มีใครพูดอะไร แม้แต่พวกพ่อค้าชาวฮอลันดาซึ่งที่แรกหัวเราะกันที่เห็นชาวคาทอลิกถูกแกล้ง บัดนี้พวกเขาทำท่าอึดอัดใจ บ้างจ้องมองปลายเท้าเปล่าตัวเอง บ้างมองผ่านกระจกหน้าต่างต่างๆ

ท่ามกลางความเงิบนั้น เสียงหัวเราะของมารีที่ตั้งขึ้นสนองรับเสียงของว่าที่สามีทำให้ทุกคนตัวเย็นเฉียบ

หล่อนหัวเราะอย่างคนประสาทเสีย หอบหายใจ แล้วหยุดลงด้วยเสียงร้องอย่างโกรธเกรี้ยว เมื่อถูกมารดาตบหน้าหลายจุด จนเป็นสีแดงสงอรอย

“หยุดนะ นังบ้า ทำลายเกียรติยศของเรา ทำเราลุ่มจมแล้วยังไม่พอหรือ

แกไม่รู้หรือว่าพ่อต้องเสียเงินเสียทองไปเท่าไรเพื่อกู้ชื่อเสียงของแก แล้วยังจะมาหัวเราะเยาะความโชคร้ายของเราอีกหรือ”

สาวน้อยกระซางตัวอย่างแรงจากผู้ที่ยึดไว้ แล้วยืนตัวตรงในชุดผ้าไหมสีแดงซึ่งประกอบด้วยกระโปรงชั้นในและสู่มหลายชั้นเพื่อเสริมร่างบางแบบเด็กๆ ให้อวบขึ้น หล่อนเดินไปยื่นมือให้ปีเตอร์ จ้องหน้าบาทหลวงไฮยาซินท์ที่กำลังกตปลายหนวดอย่างกระสับกระส่าย

“ท่านทำพิธีให้พวกเราเถอะค่ะ แล้วค่อยให้เมอซีเยอร์มาร์แตงทำทีหลัง ถ้าจำเป็น แต่ขอให้ทุกคนในที่นี้จงรับรู้ไว้ว่าดิฉันไม่ได้เป็นคนของครอบครัวพอลคอนอีกแล้ว ในเมื่อพวกเขาเห็นว่าควรจ่ายเงินก้อนโตเพื่อไล่ดิฉันออกไป”

เสียง “ค่ะ” ของหล่อนดังกึกก้อง แน่วแน่ สำหรับฉนวน ดูเหมือนเสียงนั้นยังก้องสะท้อนอยู่ในห้องโถงนั้นอีกนาน เขาไม่ได้หวนกลับไปที่นี่อีกเลย

เมื่อสัปดาห์ถัดมาเขาถึงข่าวคราวของน้องสาวกับปีเตอร์ ฉนวนตอบสั้นๆว่าเมื่อไม่กี่เดือนมานี้ เขาได้ข่าวว่ามารีได้ลูกชายชื่อมาร์แตง แต่ถึงแม้มารีจะได้ข่าวว่าบิดาของหล่อนป่วยใกล้ตาย หล่อนก็ไม่ได้ตอบจดหมายของเขา ฉนวนชำเลืองมองจอร์จ เขาสงสัยว่าจอร์จคงยังมีการติดต่อกับน้องสาวอยู่ แต่จอร์จมีสีหน้าเศร้าสลดเหมือนทุกครั้งที่มีคนพูดถึงน้องสาวซึ่งแยกตัวจากครอบครัวโดยเจตนา พวกเขาที่คุยกันทำให้เขาได้รับทราบเป็นครั้งคราวว่าคอร์เนเลียสชอบทารุณภรรยา เพราะเขาไม่ยอมยกโทษให้ที่หล่อนมอบใจให้แก่เจ้านายชาวสยามถึงแม้เขาจะยอมรับความมั่งคั่งที่มาจากรอบครัวของภรรยา ฉนวนคิดพลางหัวเราะขึ้นๆ

เขายังไหล่ ปิดความคิดคำนึงที่ไร้ประโยชน์ในช่วงเวลาคับขันเช่นนี้

“เจ้าว่าเมื่อถูกล้อม ท่านบริโกบอกข้าแล้ว น่าสงสารท่านจริงๆ มีคนมาบอกข่าวว่าลูกศิษย์ชาวจีนที่ท่านพยายามส่งไปบางกอกถูกพม่าฆ่าตายหมดพร้อมกับมิชชันนารีที่ไปด้วยกัน มีทั้งเมอซีเยอร์อาร์โต และเมอซีเยอร์เดอ

แกร์แอร์เว...”

เสียงของฉนวนสะอึก เขาเคยพูดถึงสงครามกับเมอซีเยอร์เดอ แกร์แอร์เวบ่อยครั้ง...

สินโบกมือ เขาหมดแรง เมื่อดูใกล้ๆ สองพี่น้องฟอลคอนก็เห็นว่าเครื่องแบบของเขามอมแมม แท้ก็เปื้อนโคลน

สถานการณ์คงต้องแย่เต็มที เขาจึงได้ปรากฏตัวในสภาพเช่นนี้

“ข้าไม่รู้เลย บ้าแก๊ๆที่คิดส่งคนไปบางกอก เพราะพวกพม่าเข้ามาจากทางนั้น พวกมันยึดแม่น้ำไว้ได้ทั้งหมด แถมยังตั้งปืนใหญ่บนยอดเนินที่ตีนป้อมเอาพระบรมมหาราชวังเป็นเป้า ถ้าลูกปืนใหญ่พลาดจากพระราชวัง...ก็จะหล่นใส่บ้านของพวกเจ้า”

พวกเขาต้องหนี

สินตั้งใจมาบอกข่าวนี้กับครอบครัวของเพื่อน ก่อนมาถึง เขาได้ทราบข่าวการเสียชีวิตของเมอซีเยอร์กงสตองแตง เพื่อเห็นแก่ผู้ตาย เขาจึงไม่บอกข่าวนี้ในทันที เขาแนะนำให้ครอบครัวฟอลคอนไปหลบภัยที่โบสถ์เซนต์ฟอล พวกพม่าจะไม่บดขยี้ชาวคริสต์ หรืออย่างน้อยก็ยังไม่ทำในทันที...สินนำทหารถืออาวุธมาด้วยและมีเรือ แต่ทุกคนต้องรีบ เพราะเมื่อใดที่กระสุนปืนใหญ่ตกลงมา เขาไม่อาจรับประกันอะไรได้อีก

พวกเขาต้องใช้กำลังจุดมาตามฟอลคอนไปด้วย เพราะนางอ้างว่าต้องการอยู่เฝ้าหลุมศพของสามี นางร้องโวยวายอย่างสิ้นหวังว่ายินดีตายได้กระสุนปืนใหญ่ ดีกว่าต้องแยกจากผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา โรซาเกิดความกล้าขึ้นมาได้ว่าถ้าบิดารู้ ท่านคงไม่ยอมให้นางตกอยู่ในอันตราย หล่อนจับหนูน้อยกงสตองเซียซึ่งตื่นกลางร้องไห้ยดใส่อ้อมแขนมารดาเป็นการปิดปาก ฉนวนรับหน้าที่เซ็นรตของจอร์จเอง เพราะทาสหนีหายไปทั้งหมดแล้ว สินบอกว่าก็ดีเหมือนกัน เพราะคงไม่มีทีเ็นเรือเพียงพอสำหรับทุกคน

ตัวเมืองจมอยู่ในความมืดเมื่อพวกเขาพาเรือออกจากท่า ได้ยินแต่เสียงไม้พายกระทบผิวน้ำ แม่นกบินปลาก็ไม่มาโฉบบินอยู่ได้แสงอาทิตย์ที่สาดเฉียงๆ ราวกับพวกมันก็เกรงภัยเช่นกัน

เมื่อฉนวนพูดแสดงความแปลกใจเบาๆ ลินก็ตอบว่านกพวกนี้กลัวนกแร้งที่มาเกาะเป็นกลุ่มใหญ่อยู่ที่เชิงกำแพงเมือง

“ซาคศพนะ เจ้าก็รู้...” เขาพูดแค่นั้น

โรซาสะดุ้ง หันมามองมารดา แต่นางยึดมือเด็กน้อยซึ่งสงบลงแล้ว กำลังดูนิ้วมือ ซ่อนหน้าหลังตุ๊กตาผ้า นางเอาแต่พร่ำรำพันเบาๆ ที่ต้องจากเนินดินที่พวกเขายังมองเห็นได้จากริมแม่น้ำ ฉนวนอดคิดถึงทรัพย์สินสมบัติที่เขาต้องทิ้งไว้ไม่ได้ และนี่สงสัยว่าเมื่อกลับมาจะพบบ้านอยู่ในสภาพอย่างไร และเขาจะมีวันได้กลับมาอีกไหม